Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVII | ŁÓDŹ. ŚRODA, 31 MAJA 1939 ROKU | CENA NUMERU 15 GROSZY. | № 148

Nota polska w Gdańsku

Za wypadki w Kalthof ponosi odpowiedzialność senat gdański.— Urzędnicy polscy nie dopuścili się żadnych uchybień.—Rząd polski odrzucił „żądania" senatu gdańskiego

Gdańsk, 30 maja.

(PAT) Komisarz Generalny R. P. minister Chodacki wystosował do prezydenta senatu Greisera pismo, w którym stwierdza,

ŻE PEŁNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYPADKI W KALTHOF PONOSZĄ WŁADZE GDAŃSKIE, KTÓRE POMIMO KILKAKROTNEJ INTERWENCJI KOMISARZA GENERALNEGO NIE PRZEDSIĘWZIĘŁY ŻADNYCH KROKÓW DLA ZAPOBIEŻENIA PRZESTĘPCZEJ DZIAŁALNOŚCI MĄCICIELI ŁADU I PORZĄDKU PUBLICZNEGO I ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA URZĘDNIKOM POLSKIM NA TERENIE WOLNEGO MIASTA.

Rząd polski nie dopatruje się żadnych uchybień ze strony urzędników polskich pp. Perkowskiego, Świdy i R. Schillera i stwierdza, że do jego wyłącznej decyzji należy ocena, czy pewni urzędnicy polscy w Gdańsku powinni być stąd odwołani, czy też nie.

RZĄD POLSKI NIE MOŻE DOPUŚCIĆ, ABY SENAT MIAŁ W TEJ MIERZE FORMUŁOWAĆ JAKIEKOLWIEK ŻĄDANIA. Jeśli senat istotnie gotów jest do usunięcia naprężenia, Komisarz Generalny gotów jest przystąpić do wspólnego omówienia z senatem środków i kroków, któreby się przyczyniły do uzdrowienia wywołanej atmosfery i zapewniłyby możliwość normalnej pracy urzędnikom polskim na terenie Wolnego Miasta oraz poprawy stosunków między tymi urzędnikami, a władzami gdańskimi.

SENAT GDAŃSKI

Przyjął wrogo Komisarza Ligi Narodów

Prof. Burckhardt ma prawo wezwać do Gdańska polską policję i wojsko polskie

Gdańsk, 30 maja.

Po 2-miesięcznej nieobecności, powrócił wczoraj do Gdańska i objął urzędowanie Wysoki Komisarz Ligi Narodów, profesor Burckhardt.

Kiedy przed dwoma miesiącami prof. Burckhardt opuścił Gdańsk i wznowił swe wykłady na uniwersytecie w Genewie, przypuszczano ogólnie, że już Gdańsk nie zobaczy. Jednakże ostatnie wypadki w Gdańsku i prowokacje hitlerowców, skłoniły radę Ligi Narodów do udzielenia prof. Burckhardtowi INSTRUKCJI NIEZWŁOCZNEGO POWROTU NA STANOWISKO.

Przyjazd prof. Burckhardta wywołał wśród hitlerowców w Gdańsku konsternację. Prof. Burckhardt ZOSTAŁ PRZYJĘTY BARDZO WROGO.

Jednakże z prasy gdańskiej widać wyraźnie, że w sprawie stosunku do prof. Burckhardta panuje w łonie kierownictwa hitlerowców gdańskich rozdwojenie. Jedni chcieliby zdwoić prowokacje i wywołać burzę jak najprędzej, gdyż przypuszczają, iż prof. Burckhardt ma zamiar doradzić Lidze Narodów załatwienie zagadnienia gdańskiego w sposób, zgodny z marzeniami niemieckimi. Drugi kierunek, któremu hołduje większość hitlerowców gdańskich — to tendencja do utrzymania spokoju, a to w świadomości tego faktu, że prof. Burckhardt jest jedynym na świecie człowiekiem, który... MA PRAWO WEZWAĆ DO GDAŃSKA POLICJĘ POLSKĄ, A NAWET WOJSKO POLSKIE.

Poważniejsi działacze hitlerowscy w Gdańsku wiedzą, iż prof. Burckhardt przyjechał do Gdańska z instrukcjami, otrzymanymi od lorda Halifaxa, jako referenta spraw gdańskich w Lidze Narodów i zdają sobie sprawę z tego, że w wypadku zaostrzenia się sytuacji w Gdańsku, mógłby prof. Burckhardt skorzystać z prawnie przysługującej mu prerogatywy zażądania polskiej pomocy policyjnej, a nawet wojskowej i w tym wypadku, wobec oczywistej, stwierdzonej przez Wysokiego Komisarza Ligi Narodów prowokacji hitlerowskiej, ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA EWENTUALNY KONFLIKT ZBROJNY NIE MOGŁABY SPAŚĆ NA POLSKĘ.

Najbliższe dni przyniosą odpowiedź, jak ustosunkują się do prof. Burckhardta czynniki oficjalne w Gdańsku, gdyż przystępując do zredagowania swego raportu dla Ligi Narodów o obecnej sytuacji w Gdańsku, będzie musiał prof. Burckhardt zwrócić się do prezydenta Greisera o informacje oficjalne.

Czy senat gdański będzie z wysłannikiem Ligi Narodów współpracować — najbliższa przyszłość pokaże.

Tragiczny lot nad Atlantykiem

Thomas Smith zaginął. — O losach lotnika brak wszelkich wieści

Londyn, 30 maja.

(United Press). Przez całą noc na lotnisku Croydon oczekiwano lotnika amerykańskiego Thomasa Smitha, który w niedzielę rano na swym niewielkim samolocie „Aeronca" wystartował z Old Orchand do lotu transatlantyckiego.

Dowództwo lotniska ogłosiło bowiem wiadomość, że Smith lądował na lotnisku w Feynes w Irlandii i po uzupełnieniu zapasu benzyny wystartował dalej do Londynu. Na lotnisku Croydon wszystko było przygotowane do nocnego lądowania.

Skąd wzięła się fałszywa wiadomość o lądowaniu Smitha w Irlandii trudno ustalić. Gdy wyjaśniło się, że Smith nie lądował w Feynes przypuszczano, że musiał on przybyć do innego lotniska irlandzkiego, lub że wylądował gdzieś w polu. W końcu jednak dowiedziano się prawdy, mianowicie, że nie ma żadnych wiadomości o lądowaniu Smitha w Irlandii. Wobec tego przypuszczają, że Smitha spotkał tragiczny los.

Przypuszczenie, że wylądował on w jakimś odludnym miejscu w Irlandii wydaje się mało prawdopodobnym. — Zapasy benzyny lotnika amerykańskiego w najlepszym razie musiały się wyczerpać dziś we wczesnych godzinach rannych.

Turecka misja wojskowa w Anglii

Zakupy materiału wojennego i uzupełnienie układu wojskowego

Stambuł, 30 maja.

(United Press). Turecka misja wojskowa pod przewodnictwem generała Kazim Orbaya wyjechała dziś do Londynu. W skład komisji wchodzą przedstawiciele tureckiej armii lądowej, floty i lotnictwa.

Misja ma za zadanie z jednej strony przeprowadzić zakupy materjału wojennego angielskiego, łącznie z samolotami, dla tureckich sił zbrojnych, a z drugiej strony przeprowadzić rozmowy w sprawie uzupełniającego układu techniczno-wojskowego do angielsko-tureckiego paktu wzajemnej pomocy.

Kadyks, 30 maja.

(PAT) Termin wyjazdu ochotników włoskich został definitywnie wyznaczony na noc z 31 maja na 1 czerwca. Ochotnicy odjadą na pokładach 8-iu statków, przyczym pożegnanie ich odbędzie się w sposób niezwykle uroczysty.

Zamachy bombowe w Jerozolimie

Wskutek eksplozji w jednym z kin arabskich zabite zostały 4 osoby. — Władze zamknęły wszystkie kina żydowskie. — Żydzi stosują politykę biernego oporu

Hitler zaprosił do Berlina ex-muftiego Jerozolimy

Jerozolima, 30 maja.

(United Press). Wczoraj wieczór w arabskim kinie „Rex“, podczas wyświetlania filmu, wybuchła bomba o dużej sile: 4 osoby zostały zabite, a 21 odniosło rany.

Po zamachu bombowym na kino „Rex“ komendant wojskowy Jerozolimy zarządził o północy ZAMKNIĘCIE WSZYSTKICH KIN, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W POSIADANIU ŻYDOWSKIM, oraz wydał nakaz zamykania kawiarni o godz. 8 wiecz. Z 4-ch rannych angielskich policjantów jeden znajduje się w stanie groźnym.

Podczas rewidowania osób, obecnych w kinie w chwili wybuchu U JEDNEJ Z KOBIET W TOREBCE ZNALEZIONO BOMBĘ Z AUTOMATEM ZEGAROWYM.

Jerozolima, 30 maja.

W związku z ostrzeliwaniem wsi arabskiej Ajar Hadas, policja aresztowała w Kfar-Saba czterech 15-letnich chłopców: Limanowicza, Tymofejewa, Wolkierta i Limberga.

Władze nakazały radzie kolonii w Kfar-Saba przygotować kwatery dla oddziału wojska, który stacjonować będzie w tej kolonii.

Wysoki Komisarz Palestyny sir Mac Michael zwiedził obóz wojskowy pod Micpah niedaleko Tyberiady. Władze zaprosiły na powitanie Wysokiego Komisarza burmistrza Tyberiady Szymona Dehan, przewodniczącego gminy żydowskiej w Tyberiadzie p. Naftali Brunera, przewodniczącego Agencji Żydowskiej w Tyberiadzie p. Mojżesza Fajtelsona, oraz przedstawiciela kolonii w Emek-Hajarden Józefa Baratza.

Wysoki Komisarz odbył dłuższą rozmowę z p. Dehanem i dwoma muchtarami. W toku rozmowy poruszono nastroje po ogłoszeniu „Białej Księgi“. Przedstawiciele gminy żydowskiej, Agencji, oraz kolonii w Emek-Hajarden wystosowali listy do Wysokiego Komisarza w których donoszą, iż nowa polityka rządu w Palestynie nie pozwala im uczestniczyć w przyjęciu.

Jerozolima, 30 maja.

Żydowscy członkowie rady miejskiej Jerozolimy zgłosili się dziś do komisarza okręgowego Keith-Roach i zażądali, aby w Jerozolimie urzędował burmistrz żydowski, gdyż Żydzi stanowią większość ludności.

Radni żydowscy zakomunikowali, że jeśli ich żądanie nie będzie uwzględnione w ciągu 14 dni, Żydzi przestaną płacić podatki miejskie.

O 9 wiecz. podczas audycji radiostacji jerozolimskiej, radiosłuchacze usłyszeli nagle następujące słowa w języku hebrajskim: „Ogłosiliśmy wojnę przeciwko „Białej Księdze“.

Natychmiast wszczęto dochodzenie, w wyniku którego ustalono, że do przewodu telefonicznego między Jerozolimą a Ramalah włączył się ktoś, kto zdołał powiedzieć tych kilka słów.

„Hacofe“ donosi ze źródeł dobrze poinformowanych, że naczelny dowódca sił zbrojnych w Palestynie gen. Haining opuści swe stanowisko z dniem 1. sierpnia. Na jego miejsce mianowany ma być gen. Barker.

Jerozolima. 30 maja.

„Haboker“ donosi, że we wsiach arabskich w południowej Samarii przeprowadza się nową rekrutację do band terorystycznych. Rekrutacja objęła już podobno około 1.500 osób przeważnie fellachów.

Do Jaffy nadeszła wiadomość, iż władze francuskie na pograniczu Syrii skonfiskowały większy transport broni, który miał być przemycony do Palestyny. Transport ten obejmował m. inn. 100 niemieckich karabinów, rewolwery tysiące nabojów. Aresztowano trzech Arabów, w tym jednego z Jaffy.

Londyn, 30 maja.

„Sunday Chronicle“ zamieszcza wiadomość, że Hitler chce pokrzyżować plany angielskie w Palestynie i w tym celu zaprosił do siebie eksmuftiego Jerozolimy, lecz władze francuskie nie pozwalają muftiemu opuścić Syrii.

Moskwa przyjęła propozycje Anglii i Francji

Paryż, 30 maja.

(United Press). Według nadchodzących tu doniesień z Moskwy ogłoszonych w popołudniowej prasie paryskiej rada komisarzy ludowych postanowiła przyjąć propozycje angielsko - francuskie w sprawie paktu wzajemnej pomocy.

Ze strony ministerstwa spraw zagranicznych oświadczają, że oficjalna odpowiedź Rosji dotychczas nie nadeszła, ale koła rządowe są na ogół zdania, że Mołotow w swoim jutrzejszym przemówieniu poda do ogólnej wiadomości fakt porozumienia co do zasady układu 3-ch mocarstw.

Żydzi ofiarą polityki „monachijskiej“

Labour Party przeciw „Białej Księdze“ i nowej polityce angielskiej w Palestynie

Londyn, 30 maja.

Doroczna konferencja Labour Party która się obecnie odbywa w Southport uchwaliła dziś rezolucję domagającą się cofnięcia „Białej Księgi“ rządu angielskiego w sprawie Palestyny. Rezolucja głosi, że „Biała Księga“ stanowi naruszenie zasad deklaracji Balfoura i mandatu. Tego rodzaju polityka jest uleganiem agresji. Rezolucja domaga się otwarcia bram Palestyny dla żydowskiej imigracji w ramach gospodarczej zdolności absorbcyjnej kraju.

Rezolucję uzasadniała pani Barbara Guild, która wskazała, że Biała Księga jest jednym z ogniw polityki kapitulacyjnej rządu Chamberlaina i wzywała do czujności w stosunku do polityki państw osi, które pragną zagarnąć Palestynę i Syrię, aby panować nad kanałem Suezkim.

Przedstawiciel Poale-Syjon p. Moris Rosetta oświadczył, że Żydzi są ofiarami polityki Chamberlaina, która znalazła wyraz w układzie monachijskim.

W głosowaniu tylko dwaj delegaci wypowiedzieli się przeciwko omawianej rezolucji.

Krwawy incydent sowiecko-japoński

na pograniczu Mandżurii.-Ostrzeliwanie kanonierek japońskich

Tokio, 30 maja.

(United Press). Według doniesień prasy japońskiej, zacięte walki na granicy Mandżurii i Mongolii Zewnętrznej trwały przez cały dzień wczorajszy.

Jak twierdzą dzisiejsze dzienniki tokijskie, w walkach po stronie mongolskiej brało udział 1000 żołnierzy piechoty i kawalerii, należących do regularnej armii. Atakujący pozostawili na polu bitwy około 110 zabitych i wielu rannych, po czym wycofali się na teren Mongolii.

Dziennik „Asachi Szimbun“ obarcza odpowiedzialnością za te starcia Moskwę, pisząc: „Rosja chce sprowokować drugie Czang-Ku-Feng“.

Bliski kołom wojskowym dziennik „Kokumin Szimbun“ pisze, że niespodziewany atak od strony Mongolii Zewnętrznej przypisać należy w pierwszym rzędzie Anglii. Układ angielsko-rosyjski, który ma być w najbliższych dniach zawarty, ma być istotną przyczyną tego incydentu. Anglia podjudza inne mocarstwa przeciwko Japonii, ale będziemy umieli się bronić przeciwko tym intrygom.

Z Tien-Tsinu donoszą o nowym incydencie rosyjsko-mandżurskim. Na rzece Ussuri dwie kanonierki rosyjskie zaatakowały dwie kanonierki mandżurskie i uszkodziły je tak, że nie nadają się do użytku.

**

Hsinking, 30 maja.

(PAT) 9 kanonierek japońsko-mandżurskich zostało poważnie uszkodzonych ogniem kanonierek sowieckich na granicznej rzece Ussuri w północno-wschodniej części Mandżukuo.

Niemcy usiłują wciągnąć Jugosławię

do ściślejszej współpracy z państwami osi. — Przed wizytą regenta ks. Pawła w Berlinie

Berlin, 30 maja.

(United Press) Podczas rozmów z regentem ks. Pawłem Niemcy dążyć będą do wciągnięcia Jugosławii do współpracy z państwami osi. Nadzieje państw osi łączą się z trudną sytuacją strategiczną Jugosławii po aneksji Albanii.

W kołach politycznych przypuszczają jednak, że Jugosławia nie posunie się dalej poza zapewnienie neutralności.

Według miarodajnych doniesień z Belgradu, w ostatnich czasach dzięki ruchliwej propagandzie francuskiej rosną tam nastroje przyjazne dla Francji a społeczeństwo w żadnym razie nie chciałoby współpracy z państwami osi.

Berlin, 30 maja.

(United Press) Ustalono już program pobytu jugosłowiańskiego regenta i jego żony w Berlinie. Pierwszego czerwca odbędzie się przyjęcie reprezentacyjne w urzędzie kanclerskim. Drugiego dnia książę Paweł ma złożyć wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, po czym na jego cześć urządzona będzie parada wojskowa. Wieczorem ks. Paweł z żoną będą obecni na przedstawieniu operowym.

Trzeciego dnia program przewiduje zwiedzanie Poczdamu, gdzie Ribbentrop wyda śniadanie. Po południu odbędzie się przyjęcie u Goebbelsa i obiad w hotelu „Kaiserhoff“. W czwartym dniu para jugosłowiańska ma zwiedzić Berlin, a wieczorem wziąć udział w obiedzie, wydanym przez Goeringa na zamku Charlottenburgskim. Piątego dnia ks. Paweł wyjeżdża do Drezna i Pocznu: przez dwa dni będzie wraz z żoną gościem marszałka Goeringa. 8-go czerwca ks. regent wraca do Białogrodu.

Nie chcą przyjaźni z Niemcami

Wzrost nastrojów antyniemieckich w Jugosławii

Białogród, 30 maja.

(PAT) Na uniwersytecie białogrodzkim rozrzucono ostatnio ulotki protestujące przeciwko zawiązaniu w Berlinie towarzystwa niemiecko-jugosłowiańskiego i udziałowi oficjalnych czynników jugosłowiańskich w tych uroczystościach.

Nieznani autorzy tej ulotki stwierdzają, iż nie może już istnieć przyjaźń pomiędzy Niemcami a Jugosławią. Ulotka ta, rozrzucona w dużych ilościach, jest niewątpliwie odbiciem nastrojów młodego pokolenia zarówno serbskiego, jak i chorwackiego czy słoweńskiego, które posiada zdecydowanie nieprzychylną postawę przeciw Trzeciej Rzeszy.

Ogłoszenie dekretu o osobistych świadczeniach wojennych

Warszawa, 30 maja.

W „Dzienniku Ustaw" nr. 48 z dnia 30-go bm. ogłoszono dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o osobistych świadczeniach wojennych.

Jest to pierwszy dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, wydany na podstawie pełnomocnictw, uchwalonych ostatnio przez Izby Ustawodawcze.

Dyplomata hiszpański ofiarą katastrofy samochodowej

Berlin, 30 maja.

(PAT) Alfred Escamillo, sekretarz ambasady hiszpańskiej w Berlinie, został ciężko ranny w wypadku samochodowym jaki miał miejsce w górach Hartzu, koło Goslaru.

CO SIĘ DZIEJE NA POLITECHNICE LWOWSKIEJ

Interpelacja posła dr. Sommersteina w sprawie zamordowania studenta b. p. Markusa Landesberga

Warszawa, 30 maja.

Marszałek Sejmu prof. Makowski przyjął dziś do laski marszałkowskiej **interpelację pos. dr. Sommersteina do premiera oraz ministra oświaty w sprawie zamordowania studenta Politechniki Lwowskiej b. p. Markusa Landesberga.**

Pos. dr. Sommerstein w interpelacji swej pisze, iż b. p. Landesberg, student I roku wydziału chemii w dniu 24 b. m. około godziny 7-ej wieczór opuścił salę laboratoryjną i **na korytarzu napadnięty został przez czatującą nań bojówkę. Tępymi narzędziami zadano mu kilka ran głowy i pleców, po czym bojówkarze zbiegli.** ŚMIERTELNIE POBITY B. P. LANDESBERG ZMARŁ W SZPITALU W DNIU 26 BM.

Wdrożone zostało dochodzenie prokuratorskie i dokonano sekcji zwłok. Senat Politechniki ogłosił odezwę, w której POTĘPIŁ DRUGIE JUŻ ZABÓJSTWO W MURACH POLITECHNIKI I OKREŚLIŁ SPRAWCĘ JAKO JEDNOSTKĘ WYZUTĄ Z WSZELKICH UCZUĆ LUDZKICH.

POS. SOMMERSTEIN ŁĄCZY ZABÓJSTWO B. P. LANDESBERGA ZE STRAJKIEM OGŁOSZONYM PRZEZ MŁODZIEŻ ENDECKĄ, W ZWIĄZKU Z AKCJĄ JEJ PROWADZONĄ PRZECIWKO PROF. BARTLOWI ZA JEGO STANOWISKO ZAJĘTE W SPRAWIE TERORU NA WYŻSZYCH UCZELNIACH WE LWOWIE.

Dr. Sommerstein przypomina, **iż w ciągu kilku miesięcy zabito we Lwowie w podobnych okolicznościach dwóch innych studentów-Żydów, a dochodzenia prokuratorskie nie dały dotąd wyniku. Sprawcy pozostali nieznani.** Dalej dr. Sommerstein stwierdza, że o morderstwie b. p. Landesberga ogłoszono komunikat PAT, który wbrew faktycznemu stanowi rzeczy mówił, iż b. p. Landesberg mógł zostać zabity w rezultacie jakiejś bójki, której rzekomo miał być uczestnikiem. Najwidoczniej — pisze dalej dr. Sommerstein — komunikat PAT miał zamiar wbrew wyraźnym stwierdzeniom Senatu Politechniki Lwowskiej, piętnującego dwa zabójstwa w murach uczelni, wywołać w opinii publicznej odmienny obraz zbrodniczego wypadku.

W końcu interpelacja dr. Sommersteina stwierdza, **iż na wydziale chemii Politechniki Lwowskiej na I roku studiów było wogóle tylko 2 studentów Żydów z których jednym był b. p. Landesberg.**

Zbrodnicza akcja na terenie Politechniki Lwowskiej **zasilana jest z arsenału, który nie dawno został ujawniony w czasie rewizji w II Domu Techników.**

Stosowane dotychczas środki zapobiegawcze zawiodły. Bezkarność jest bodźcem do dalszego zbrodniczego działania. **Władze akademickie nie panują nad sytuacją.** Ten stan rzeczy doprowadzi do zupełnego unicestwienia bezpieczeństwa życia studentów-Żydów na wyższych uczelniach. **Stan taki godzi w fundamenty Państwa, jakimi są prawo i praworządność.**

Pos. dr. Sommerstein zapytuje szefa rządu i ministra oświaty, co zamierzają uczynić, ażeby położyć kres popełnianiu najcięższych zbrodni pospolitych na terenie wyższych uczelni, jakie zamierzają wydać zarządzenia, by wykryci zostali sprawcy i podżegacze, jak zamierzają postąpić, ażeby nie dopuścić na teren wyższych uczelni osób zaopatrzonych w narzędzia zbrodni, jak zamierzają przywrócić bezpieczeństwo życia studentów-Żydów na wyższych uczelniach i wreszcie co zamierzają uczynić ażeby komunikat PAT został sprostowany stosownie do rzeczywistego stanu rzeczy.

Sekcja zwłok b. p. Landesberga

Dochodzenie toczy się pod kierownictwem szefa prokuratury

Lwów, 30 maja.

Na zarządzenie władz prokuratorskich odbyła się we Lwowie naoczna sądowa na miejscu, w którym śmierć poniósł student Politechniki, Landsberg.

Dziś ogłoszone zostały wyniki sekcji zwłok zmarłego studenta. Sekcja wykazała 6 obrażeń na głowie denata, oraz 2 na ciele. Okoliczność ta jest ważna ze względu na wysuniętą hipotezę, że Landsberg miał ponieść śmierć wskutek uderzenia się głową o kamień w czasie ucieczki.

Dalsze dochodzenia w sprawie napadu na zmarłego studenta prowadzone są pod osobistym nadzorem szefa prokuratury, dr. Golczewskiego.

Echa rewizji w II Domu Techników

Działanie policji było zgodne z przepisami. — Odpowiedź prem. Składkowskiego na interpelację pos. Rudnickiego

Warszawa, 30 maja.

Dzisiaj wpłynęła do sejmu odpowiedź premiera gen. dr. Sławoj-Składkowskiego na interpelację pos. Rudnickiego, który zapytywał, czy władze **administracyjne mają zamiar ukarać policjantów, którzy w nocy z 10 na 11 marca r. b. mieli pobić studentów Politechniki Lwowskiej zamieszkałych w II Domu Techników.**

W odpowiedzi swej gen. Sławoj-Składkowski **daje zupełnie inny przebieg znanych zajść lwowskich, aniżeli podawał je w interpelacji pos. Rudnicki.**

Premier gen. dr. Sławoj-Składkowski stwierdza, że pos. **Rudnicki przedstawił przebieg wypadków w sposób niezgodny z rzeczywistością. Studenci obrzucili mianowicie policjantów kamieniami, cegłami i t. p., a ponadto z okien oddali około 20 strzałów. Klatkę schodową zabarykadowali łóżkami i ławkami.** Bramy, mimo wezwania policji, nie otworzono i **wobec tego policja użyła granatów z gazami łzawiącymi.**

Wobec oporu studentów **policjanci musieli użyć siły fizycznej, częściowo dla obrony własnej i posługiwali się w tym celu pałkami gumowymi zgodnie z przepisami.**

O gwałtowności stawianego oporu i agresywności studentów świadczy fakt, że podczas rewizji dokonanej w II Domu Techników zostało rannych 3 policjantów, 4 innych ciężko kontuzjowanych a kilkunastu pobitych.

Zawiadomienie o decyzji dokonania rewizji w Domu Techników zostało we właściwym czasie doręczone rektorowi Politechniki Lwowskiej a **telefon zo stał wyłączony przed rozpoczęciem rewizji na polecenie prokuratora, zgodnie z przyjętą w tych wypadkach praktyką.**

W tym stanie rzeczy p. premier gen. dr. Sławoj-Składkowski stwierdza, iż działanie policji, która przeprowadzała rewizję było w zupełności zgodne z obowiązującymi przepisami, stwierdza dalej, że zarzut pos. Rudnickiego nie został w najmniejszym stopniu potwierdzony i wobec tego nie znajduje żadnych podstaw do pociągania kogokolwiek do odpowiedzialności służbowej.

Hr. Zamoyski i hr. Tyszkiewicz zabici

w katastrofie samolotowej w woj. lubelskim

LUBLIN, 30 maja.

Na terenie pow. radzyńskiego w województwie lubelskim wydarzyła się katastrofa samolotowa. O godz. 10.30 rano hr. Tyszkiewicz i hr. Stanisław Zamoyski, właściciel majątku w pow. kozienickim, zamierzali odlecieć z pól hr. Andrzeja Potockiego w Międzyrzeczu. Pilotował hr. Zamoyski na RWD 13.

W pewnej chwili samolot zawadził o płot, co spowodowało oberwanie się steru. Maszyna runęła na ziemię z wysokości 100 mtr. grzebiąc pod sobą pasażerów. Aparat uległ całkowitemu strzaskaniu.

ZAŚ HR. TYSZKIEWICZ I HR. ZAMOYSKI PONIEŚLI ŚMIERĆ NA MIEJSCU.

Jak się dowiadujemy, hr. Tyszkiewicz i Zamoyski bawili od dwóch dni u hr. Andrzeja Potockiego, gdzie spędzili święta.

(PAT) **Berlin, 30 maja.**

W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb prof. Brueckners. Prócz żony i rodziny obecny był na pogrzebie ambasador Lipski, konsul generalny R. P. Kara z personelem ambasady i konsulatu generalnego w Berlinie.

W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele uniwersytetów polskich, którzy specjalnie przybyli na ten obrzęd.

Zmarłego żegnał w pięknych i serdecznych słowach imieniem polskiego świata naukowego w języku polskim i niemieckim prof. Chrzanowski, w imieniu uniwersytetu berlińskiego i nauki niemieckiej przemówił nie mniej serdecznie i objektywnie prof. Vasmer, uczeń i następca prof. Brueckners.

Wśród licznych wieńców dominowały wieńce ambasadora R. P. w Berlinie oraz Polskiej Akademii Umiejętności i Uniwersytetu Krakowskiego, jak również konsula generalnego R. P. w Berlinie i Uniwersytetu Berlińskiego.

Sejm uchwalił wczoraj szereg ustaw,

a m. inn. o przysposobieniu dzieci opuszczonych i samorządzie gospodarczym rzemiosła

Warszawa, 30 maja.

(PAT) Dziś po południu odbyło się plenarne posiedzenie sejmu.

Na wstępie obrad marszałek Makowski zawiadomił izbę, że pan prezes rady ministrów nadesłał odpowiedzi na interpelacje posłów, m. in. Dąbrowskiego w sprawie przepisów służbowych pracowników Funduszu Pracy, Klimkiewicza w sprawie zniżki na kolejach dla sezonowych robotników rolnych. Rudnickiego w sprawie pobicia przez policję studentów Politechniki Lwowskiej oraz uszkodzenia drugiego Domu Techników, Filipowicza w sprawie wypłaty związkom samorządowym sum z dotacji zł. 10 milionów zł. z budżetu państwowego na r. 1938/39, Józefa Milewskiego w sprawie niedopuszczalnych represyj, zastosowanych przez dyrekcję firmy „Vacuum Oil Company" wobec personelu biurowego, oraz paru posłów ukraińskich w sprawie zajść lokalnych.

W pierwszym czytaniu **odesłano do komisyj rządowe projekty ustaw o stanie wojennym, o odpowiedzialności karnej w przypadkach zbiegostwa do nieprzyjaciela, lub poza granice państwa, o przywróceniu mocy obowiązującej ustawy w przedmiocie uznania nazwisk, przybranych podczas służby wojskowej, o rozciągnięciu na Śląsk Zaolziański ustawy o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża i o rozciągnięciu na wojew. śląskie rozporządzenia Prezydenta R. P. o popieraniu elektryfikacji.**

Pos. Csadek referował projekt ustawy o ratyfikacji układu płatniczego między Polską a Francją.

Ustawę ratyfikacyjną przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Pos. Filipowicz referował **ustawę o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny.** Jest to realizacja art. 43 kodeksu karnego, który powiada, że sąd w razie nieściągalności grzywny, lub, gdyby ściągnięcie jej naraziło skazanego na ruinę majątkową, **może nakazać wykonanie pracy na rachunek grzywny, a dopiero, gdyby to było niemożliwe, lub gdyby skazany uporczywie się wzdragał, sąd zamieni grzywnę na areszt.**

Ustawa określa jako najniższy wymiar czasu pracy 1 dzień, a najwyższy 3 miesiące. Od pracy może się skazany uwolnić w każdym czasie przez złożenie kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia, lub jej części, co powoduje stosowne skrócenie czasu pracy. Praca odbywa sie w obrębie gminy, w której skazany mieszka lub przebywa Podczas pracy skazany korzysta z własnego mieszkania i wyżywienia.

Pos. Kwapisiewicz referował **ustawę o przysposobieniu dzieci opuszczonych. Zjawisko opuszczania dzieci wzmaga się w Polsce.**

Komisja, rozpatrując projekt ustawy p. Jurkowskiego o przysposobieniu dzieci opuszczonych, rozszerzyła ten projekt na wszystkie dzieci nieletnie, zmieniając odpowiednio tytuł ustawy i poszczególne artykuły. Chodziło o to, żeby **rodzice nie porzucali umyślnie dziecka** dla osiągnięcia jego adopcji przez inne osoby.

Projekt p. Jurkowskiego ogranicza wiek przysposabianego dziecka do lat 12. Komisja poszła jeszcze dalej i ograniczyła wiek do lat 7, chcąc skłonić przybranych rodziców do adopcji dzieci w wieku przedszkolnym.

Według projektu p. Jurkowskiego **dziecko może być przysposobione tylko przez małżeństwo, nie mające ślubnego potomstwa.** Komisja dopuściła pewne wyjątki, **przewidując przyznanie prawa adopcji osobom samotnym.**

Projekt p. Jurkowskiego **przewidywał, że przysposabiane dziecko zrywa zupełnie ze swoją rodziną, jeżeli ją posiada i wchodzi we wszelkie prawa ślubnego dziecka przybranych rodziców.** Komisja w tej dziedzinie pozostawiła dotychczas obowiązujące przepisy, uważając, **że nowy projekt wchodzi zbyt daleko w zakres prawa spadkowego.**

Komisja uchwaliła jednak, że dziecko otrzymuje nazwisko adoptujących rodziców. Aby nie dać rodzicom naturalnym możności korzyści materialnych, względnie szantażu i utrzymywania łączności z dzieckiem, niegdyś przez nich porzuconym, **nowy przepis pozbawia rodziców naturalnych praw dziedziczenia po przysposobionym dziecku.**

Komisja uznała za słuszne, że projekt przewiduje, aby w pewnych wypadkach, kiedy współżycie adoptowanego z przybranymi rodzicami staje się niemożliwe, dać możność rozejścia się.

W celu zmazania piętna pochodzenia nieślubnego, lub niewiadomego, komisja wprowadziła przepis, przewidujący wyciągi z metryk nie pełnych, a skróconych.

Sejm przyjął projekt ustawy w drugim i trzecim czytaniu w brzmieniu zaproponowanym przez komisję prawniczą.

Pos. Głowacki referował **projekt ustawy złożony przez posła Jahodę-Żółtowskiego o zmianie rozporządzenia Prezydenta z r. 1933 o izbach rzemieślniczych i ich związku.** Komisja przyjęła znaczną ilość poprawek zarówno redakcyjnych jak merytorycznych do projektu p. Jahody-Żółtowskiego i wobec tego postanowiła przedłożyć nowy projekt.

Rzemiosło w obronie zagrożonych praw

Warszawa, 30 maja.

Jak wiadomo, pos. Jahoda-Żółtowski wniósł do sejmu projekt w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta R. P. o izbach rzemieślniczych.

Ponieważ projekt pos. Jahody-Żółtowskieggo godzi w interesy rzemieślników i powoduje zmianę ustroju izb rzemieślniczych przybyła do Warszawy delegacja organizacyj rzemieślniczych z całej Polski celem podjęcia interwencji.

W związku z groźbą ograniczenia praw rzemieślników dowiadujemy się, że z inicjatywy krakowskiego Związku Rzemieślników Żydowskich w dniu 18 czerwca r. b. odbędzie się w Krakowie zjazd przedstawicieli rzemiosła dla omówienia tej sprawy. Ponadto projektowane są również zjazdy chrześcijańskich rzemieślników we Lwowie i Poznaniu.

Kongres socjalistów francuskich

Nie dojdzie do rozłamu. — Komisja redakcyjna opracowuje tekst rezolucji

Nantes, 30 maja.

PAT) Obrady kongresu socjalistycznego zakończyły się wieczorem wybraniem komisji redakcyjnej, która ma opracować ewentualny projekt wspólnej rezolucji, mogącej uzyskać dużą większość, a może nawet jednomyślność kongresu. Wśród członków kongresu, reprezentujących szczególnie organizacje prowincjonalne, zaznaczają się tendencje na rzecz rezolucji kompromisowej, która mogłaby uzyskać jednomyślność, cała debata bowiem przez większość członków kongresu traktowana jest z niezbyt wielkim zainteresowaniem i w szerokich kołach budzi wrażenie dyskusji o charakterze doktrynalnym i sporu niemal scholastycznego.

Dotychczas główne przeciwieństwo między rezolucją b. premiera Bluma a tendencją sekretarza generalnego partii Paul Faure wyraża się w dziedzinie polityki zagranicznej.

Obrady dotychczasowe, które wyraźnie męczą i niepokoją członków kongresu, wykazują istnienie w partii nie rozłamu, ale pewnego rodzaju głębokiej rozterki wewnętrznej i braku jednomyślnej zdecydowanej linii, oraz pewne załamanie psychologiczne po upadku rządu Frontu Ludowego i rozbiciu się samego frontu.

Temu rozdźwiękowi wewnętrznemu przeciwstawia się jednak bardzo silnie powszechna tendencja na rzecz zachowania jedności stronnictwa, którą wywiera wyraźną presję na osobistości kierownicze, żądając od nich znalezienia formuły, pozwalającej jedność wewnętrzną odbudować.

Obrady komisji redakcyjnej rozpoczęły się po trzech z kolei mowach Bluma, Paul Faura i dep. Riviera, reprezentującego szerokie koła t. zw. syntetystów. Wszyscy pozostali mówcy zajmujący nawet w stronnictwie bardzo wybitne stanowiska zrzekli się uprzednio głosów.

Komisja redakcyjna, która rozpoczęła swe obrady o godz. 21 obradować będzie prawdopodobnie do rana.

Posiedzenie kongresu zwołane zostało w teorii na godz. 22, uchodzi jednak za rzecz wykluczoną, aby mogło dojść do głosowania nad rezultatami wcześniej niż nad ranem.

Wyniki wyborów na Węgrzech

Partia rządowa uzyskała przygniatającą większość

Budapeszt, 30 maja.

(PAT) Według dotychczasowych obliczeń wybory do parlamentu przyniosły następujące wyniki: **rządowa partia życia węgierskiego 172 mandaty, opozycja prawicowa 41 mandatów, inne partie opozycyjne 23 mandaty.** Co do 24 pozostałych mandatów, wyniki są jeszcze nieznane.

Z pośród opozycji, prawicowa narodowo - socjalistyczna partia „Krzyża Strzelistego" Hubaya otrzymała 25 mandatów. Pozostałe zaś frakcje narodowo - socjalistyczne 16 mandatów.

Dotkliwą klęskę w obecnych wyborach poniosła partia drobnych rolników Eckharta, uzyskując tylko 9 mandatów, wobec dotychczasowych 25 oraz partia socjalistyczna uzyskując 5 mandatów wobec dotychczasowych 11.

Żadnego mandatu nie uzyskała grupa t. zw. dysysentów, którzy swego czasu wystąpili z partii rządowej.

Opozycja prawicowa przez zdobycie 41 mandatów **odniosła znaczny sukces. Wynik ten przeszedł oczekiwania samych partyj narodowo - socjalistycznych,** które spodziewały się uzyskać najwyżej 30 mandatów. Wynik ten jest w tutejszych kołach politycznych żywo komentowany, szczególnie **jeżeli chodzi o źródła znacznych środków finansowych, jakimi narodowi socjaliści operowali podczas wyborów.**

Niemniej jednak wobec uzyskania **przygniatającej większości przez partię rządową, która uzyskała ponad ¾ ogólnej ilości mandatów, tutejsze koła polityczne nie dopatrują się większego znaczenia w sukcesie narodowych socjalistów.**

W kołach tych podkreśla się, że choćby nawet 20 do 30 sympatyków narodowego - socjalizmu wystąpiło z czasem z partii rządowej i tak rozporządzać ona będzie znaczną większością, tym bardziej zwartą, że trzon partii rządowej składa się raczej z elementu zachowawczego oraz z ludzi oddanych premierowi Teleky'emu.

M.-S. „Sobieski" w Gdyni

Nowy transatlantyk polski wyruszy 17 czerwca w pierwszą podróż do Ameryki Południowej

Gdynia, 30 maja.

(PAT) Dziś rano przybył do swego portu macierzystego — Gdyni nowy statek polskiej marynarki handlowej m/s „Sobieski" zbudowany w stoczni angielskiej „Swan Hunter Wigham Richardson Ltd". w New Castle, a przeznaczony na utrzymanie komunikacji na linii Gdynia — Ameryka Południowa.

M/s „Sobieski" wszedł do portu gdyńskiego pod galą banderową i stanął obok flagowca naszej marynarki handlowej m/s „Piłsudski" przy dworcu Morskim. Na powitanie m/s „Sobieski" rozległ się przeciągły ryk syren statków, stojących w porcie. Od chwili przybycia statku śpieszą do portu tłumy gdynian aby obejrzeć najnowszy nasz transatlantyk, odznaczający się nowoczesną linią i piękną białą barwą.

M/s „Sobieski" pozostanie w Gdyni do 17 czerwca br. i w tym dniu wyruszy w inauguracyjną podróż do portów Ameryki Południowej. W czasie obecnego postoju statku w porcie zostanie zorganizowana jego załoga i skompletowany inwentarz.

Poświęcenie statku i podniesienie bandery odbędzie się w dniu 11 czerwca b. r.

M/s „Sobieski" jest bliźniaczym statkiem m/s „Chrobrego", który rozpocznie służbę na linii południowo - amerykańskiej w lipcu br.



Z dziejów Łodzi

Dnia 31 maja 1919 roku odbyły się w Łodzi pierwsze w niepodległej, odrodzonej Polsce wybory sędziów handlowych, zarządzone przez ministra sprawiedliwości. Wybory odbyły się w ówczesnym sądzie okręgowym przy ul. Żeromskiego 115, lista wyborców, opublikowana przez ministra przemysłu i handlu, dr. Hącię, zawierała ponad 500 nazwisk najwybitniejszych przedstawicieli handlu, przemysłu i rzemiosła.



Maj **31** Środa

Dziś Anieli, Petronili
Jutro Jakuba Strzem.

Wschód słońca	3.23
Zachód słońca	19.44
Wschód księżyca	18.22
Zachód księżyca	2.52
Długość dnia	16.42
Przybyło dnia	8.42

Krótkie wiadomości

WYPADEK DURU PLAMISTEGO zarejestrowały miejskie władze sanitarne. Zachorowała 22-letnia Marta Tworek, zamieszkała przy ulicy Wolborskiej Nr. 33. Jednocześnie zarejestrowano w ubiegłym tygodniu 3 wypadki zachorowania na dur brzuszny, 3 na czerwonkę, 9 na błonicę, 7 na płonicę, 30 wypadków odry, 9 krztuśćca, 3 róży, 6 zakażeń połogowych, 61 zachorowań, i 27 zgonów na gruźlicę, 4 zachorowania na jaglicę.

***

RUCH KOŁOWY NA PL. DĄBROWSKIEGO został ograniczony w związku z przebudową placu. Jezdnia po stronie zachodniej została zamknięta dla ruchu kołowego do dnia 10-go czerwca. Ruch kołowy będzie się mógł odbywać po stronie wschodniej placu (od strony sądu okręgowego).

***

ZABAWĘ DLA SIEROT, wychowywanych w rodzinach zastępczych, zorganizował wydział opieki społecznej Zarządu Miejskiego. Zabawa odbyła się w parku Anstadta, zaś na program jej złożyły się rozmaite imprezy rozrywkowe i gry. Udział w zabawie wzięło około 150 dzieci i 50 rodziców zastępczych. Rodziny bezdzietne, które chciałyby wziąć dziecko na wychowanie, mogą się zgłaszać do II-ej miejskiej stacji opieki przy ulicy Sienkiewicza Nr. 102.

***

NARODZINY W „ZOO" w parku ludowym im. Marszałka Piłsudskiego nastąpiły ubiegłej nocy. W zagrodzie dla saren przyszły na świat dwie młode sarenki, urodzone w zwierzyńcu.

***

NOWE POLICJANTKI przybędą do Łodzi w najbliższych dniach. Główna Komenda P. P. w Warszawie zawiadomiła, iż przysyła do Łodzi 20 adeptek do policji kobiecej, które praktykę swoją odbędą w łódzkiej brygadzie policji, przydzielone do Izby Zatrzymań przy ulicy Kopernika. Praktyka potrwa 2 miesiące w okresie których praktykantki pełnić będą służbę w Łodzi.

***

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA zatwierdził wydział przemysłowy. Zatwierdzono około 15 projektów, a mianowicie urządzenie 6 zmian mechanicznej pończoszarni, zmiana mechanicznej nawijalni, jednej mechanicznej tkalni, 1 mech. wytwórni galanterii, 1 mech wytwórni wyrobów dzianych, 1 zmiany mech. pończoszarni i dziewiarni, 1 projekt budowy mech. fabryki obuwia, 1 zakład mech. obrabiania dziurek i 1 przebudowa i urządzenie składów manufaktury i lokalu biurowego.

***

MĘŻCZYŹNI ROCZNIKA 1918, zam. na terenie V komisariatu P.P. o nazwiskach na literę B., winni się zgłosić dziś o godz. 8-ej rano przed komisją poborową Nr. 1 przy ul. Ogrodowej 34.

Tegoż dnia o godz. 8 rano winni się stawić przed komisją Nr. 2, ul. Al. Kościuszki Nr. 19, absolwenci szkół średnich rocznika 1919, położonych na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisarjatów policji państw., a mianowicie: pryw. gimnazjum i liceum ogólnokształcącego męskiego im. ks. Skorupki — ul. Żeromskiego 10, pryw. liceum L. Kacprzakowa — ul. Zawadzka 43, pryw. gimn. Niem. Stow. Szkolnego — Al. Kościuszki 65.

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: S. Kon i S-ka (Plac Kościelny 8), A. Charemza (Pomorska 12), W. Wagner i S-ka (Piotrkowska Nr. 67), J. Zajączkiewicz i S-ka (Plac Boernera), Z. Gorczycki (Przejazd 59), M. Epsztajn (Piotrkowska 225), Z. Szymański (Przędzalniana 75), E. Szlindenbuch (Srebrzyńska 68).

Spór Konów przed sądem w Łodzi

Dziś zapaść ma wyrok w sensacyjnym procesie między prezesem Oskarem Konem a jego synem, Maksem

Jak wiadomo, od dłuższego czasu toczy się spór majątkowy między prezesem „Widzewskiej Manufaktury" Oskarem Konem, a jego synem — Maksem.

Sprawa przechodziła już rozmaite koleje, o czym w swoim czasie informowaliśmy. Przypominamy obecnie istotę rzeczy pokrótce.

Przed dwoma miesiącami zakończony został sąd polubowny o wzajemne pretensje między ojcem a synem. **Wyrokiem sądu p. Maksowi Konowi przyznano 9.000 akcyj i 650.000 zł. gotówką.**

Wyrok ten prezes Oskar Kon zaskarżył w ostatnim dniu przed uprawomocnieniem się decyzji sądu polubownego. Wówczas p. Maks Kon wystąpił do sądu o **zabezpieczenie przyznanemu przez sąd sumy i zabezpieczenie takie uzyskał.**

Skolei zaś w wyniku skargi incydentalnej p. Oskara Kona odbyła się w Warszawie rozprawa apelacyjna, zakończona **zatwierdzeniem zabezpieczenia pretensyj p. Maksa Kona.**

I oto wczoraj sprawa ta między Konami — ojcem i synem — znalazła się **na wokandzie wydziału cywilnego Sądu Okręgowego w Łodzi.** Przedmiotem rozprawy była **skarga p. Oskara Kona przeciwko wyrokowi sądu polubownego.**

Po wysłuchaniu stron **Sąd zapowiedział ogłoszenie wyroku w dniu dzisiejszym w godzinach popołudniowych.** Wyrok ten, z uwagi na niezwykłe tło sporu i osoby w nim występujące, oczekiwany jest z dużym zainteresowaniem w sferach przemysłowych Łodzi.

W sensacyjnej tej sprawie w imieniu p. Maksa Kona występowali pp. prof. Allerhand i adw. Rubin, interesów Kona — ojca bronili pp. adw.adw. Klinger, Pines, Słomiński, Domański i Nagórski. (k)

Łodzianin zabity pod Skierniewicami

Tajemnicze zwłoki w pobliżu toru kolejowego

Władze śledcze stanęły w obliczu zagadki kryminalnej.

W dniu wczorajszym pod Skierniewicami, niedaleko toru kolejowego, natknęli się przypadkowi przechodnie **na zwłoki mężczyzny, dostatnio ubranego, mogącego liczyć około 30 lat.**

Przy denacie nie znaleziono żadnych dowodów osobistych, na podstawie których można byłoby ustalić jego tożsamość. Jedynie w kieszonce kamizelki znaleziono **bilet kolejowy 2-ej klasy z Łodzi do Skierniewic, datowany 29 maja r. b.**

Denat miał na twarzy i rękach ślady krwawej walki, co pozwala przypuszczać, iż padł on ofiarą napadu.

Przemawia również za tym fakt, iż kieszenie jego były dokładnie opróżnione z wszelkiej zawartości.

Władze skierniewickie przypuszczają, iż **denat był mieszkańcem Łodzi, to też skomunikowały się z policją łódzką, która prowadzi dochodzenie.**

Makabryczny splot tragedyj

w rodzinie kuśnierza Faktora wywołał duże poruszenie w dzielnicy staromiejskiej

„Express Wieczorny" donosił już o makabrycznym splocie tragedyj, jakie rozegrały się w rodzinie Faktora, młodego jeszcze człowieka, z zawodu kuśnierza, zamieszkałego przy ul. Podrzecznej 2.

Przed kilku tygodniami **Faktorowa powiła dziecko.** Po porodzie wywiązały się komplikacje, nastąpiło zakażenie krwi i młoda matka była umierająca. Mąż nie szczędził pieniędzy na ratunek, dał żonie nawet swą krew — słowem. czynił wszystko, co było w jego mocy, by wyrwać żonę z objęć grożącej jej śmierci.

Oczywista, że ten stan młodej Faktorowej podziałał silnie na jej matkę, która w swej rozpaczy **przypisywała winę za to nieszczęście zięciowi.**

W dniu 27 bm. we wczesnych godzinach rannych doszło wreszcie do tragedii — pierwszej, ale niewątpliwie najokropniejszej. **Oto matka śmiertelnie chorej Faktorowej, z zemsty, w czasie snu zięcia oblała go znaczną ilością kwasu solnego.** Z przerażającym krzykiem zerwał się poparzony z łóżka. Wezwano pogotowie. Lekarz orzekł, **że oba oczy są stracone.**

Scenie tej przyglądała się nieszczęśliwa Faktorowa — umierająca i zupełnie bezsilna.

Sprawczyni — **Hena Naparstek — została ujęta i osadzona w więzieniu.** Kobieta ta czyni wrażenie chorej umysłowo.

W dwa dni potem — Faktorowa — zmarła.

Gdy wreszcie ojciec Faktorowej dowiedział się o tym drugim ciosie — **usiłował popełnić zamach samobójczy i w ostatniej chwili został uratowany.**

Dramat ten jest przedmiotem ożywionych komentarzy w dzielnicy staromiejskiej. (l)

Egzaminy maturalne w Łodzi

80 proc. absolwentów otrzyma świadectwa dojrzałości

Egzaminy maturalne zostały już zakończone niemal we wszystkich szkołach łódzkich. Jak wynika z relacyj z poszczególnych szkół, w rb. **otrzymało świadectwa dojrzałości 80 proc. zdających.** W ciągu bieżącego tygodnia odbędą się egzaminy maturalne we wszystkich pozostałych szkołach, a mianowicie w gimnazjach żeńskich, gdyż w męskich zakładach naukowych, z uwagi na odbywający się pobór wojskowy, egzaminy zakończono wcześniej.

Jeśli chodzi o egzaminy do pierwszych klas gimnazjalnych, **rozpoczną się one w dniu 22 czerwca, zaś do wyższych klas— w dniu 24 czerwca.** W dniach tych odbędą się egzaminy ustne, termin egzaminów piśmiennych ustali każda szkoła z osobna

Zapisy do szkół powszechnych zostały już zakończone. Uzupełniające zapisy przypadną pod koniec **sierpnia.**

Zakończenie roku szkolnego nastąpi w dniu 21 czerwca. Wakacje letnie trwać będą w szkolnictwie — podobnie jak i w latach ubiegłych — **do 3 września.**

Pomoc dla dzieci trwa cały rok

Kontrola sprzętu ratowniczego do OPL

W związku z koniecznością zaopatrzenia się ludności w sprzęt ratowniczo - sanitarny do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, pojawiły się w sprzedaży rozmaite przedmioty i artykuły bądź zgoła bezwartościowe, bądź nie odpowiadające wymaganiom, ustalonym przez władze w okresie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

Aby uchronić ludność przed nabywaniem bezwartościowych przedmiotów, min. opieki społ. wydało zarządzenie, ustanawiające kontrolę i nadzór urzędów wojewódzkich nad firmami prywatnymi, które produkują lub sprzedają środki i sprzęt, przeznaczony do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej. (Pat)

P. wojewoda zwiedza fabryki

We wtorek, dnia 30 maja r. b. pan wojewoda łódzki Henryk Józewski w towarzystwie naczelnika wydz. przem. inż. Głogowskiego przybył do zakładów przemysłowych S-ko Akc. L. Plihal — przemysł trykotażowy i dziany.

P. wojewoda powitany przez właścicieli firmy zwiedził poszczególne działy produkcji i specjalny dział kotonizacji lnu, interesując się żywo rozwojem fabryki, a specjalnie uruchomionym przy zakładach działem kotonizacji, wreszcie warunkami pracy robotników, działalnością społeczną na terenie zakładów i t. p.

Osobiste

Łodzianin dr. S. Galewski, asystent uniwersytetu w Lozannie (klinika ginekologiczna), został mianowany Médecin Resident de l'Hopital et Dispensaire Francais w Londynie.

Opowieść marynarza zatopionej łodzi

Lloyd Mannes, elektro-technik „Squalusa", zamknął w krytycznym momencie wodoszczelne drzwi, skazując na śmierć 26 kolegów, lecz ratując jednocześnie 33 marynarzy od niechybnej śmierci

Onegdaj rozegrał się **ostatni akt tragedii** „Squalusa", gdy po raz ostatni spuszczono dzwon z trzema mechanikami celem dokładnego zbadania tylnej części łodzi podwodnej gdzie znajduje **się 26 na zawsze pogrzebanych marynarzy.**

Praca mechaników polegała na ostrożnym otkwarciu luki celem stwierdzenia, **czy jest tam powietrze, czy też woda.** Na nieszczęście **przez otwór buchnęła woda...** Stracono więc ostatnią nadzieję uratowania nieszczęśliwych marynarzy. **Luki zamknięto szybko z powrotem i dzwon wzniósł się ku górze.** Wydano zarządzenie wyciągnięcia nieszczęsnej łodzi wraz z marynarzami.

Mimo tragicznej śmierci 26 marynarzy, **katastrofa łodzi podwodnej „Squalus" jest jednym z największych zwycięstw w historii morza,** albowiem dzięki **zdobyczom współczesnej techniki udało się jednak wyrwać z dna morskiego 33 osoby!**

Wszystkich wyratowanych marynarzy przewieziono natychmiast do szpitala na kurację. Niektórzy z nich czują się już lepiej i mogli udzielić pierwszych informacyj ciekawym dziennikarzom.

Bohaterem dnia jest **pomocnik mechanika elektro-technik Lloyd Mannes,** któremu wszyscy wyratowani zawdzięczają swe życie. To on wlanie w krytycznym momencie, gdy woda zaczęła się wdzierać do łodzi, **nie tracąc zimnej krwi, zamknął szybko wodoszczelne drzwi, oddzielające pomieszczenie, zalane wodą od reszty łodzi.**

Z dramatyczną prostotą, typową dla tego rodzaju sytuacyj, Mannes opowiada:

— **W chwili katastrofy znajdowałem się obok przejścia, prowadzącego z maszynowni. Woda z błyskawiczną szybkością zalewała cały dziób. Zdawałem sobie sprawę z tego, że trzeba szybko działać, w przeciwnym bowiem razie woda zaleje również maszynownię i inne pomieszczenia.**

Wskutek pochylonej pozycji łodzi **musiałem wytężyć wszystkie siły, by uruchomić wodoszczelne drzwi. Już drzwi były prawie zamknięte, gdy usłyszałem krzyk pozostałych w zalanym wodą dziobie towarzyszy:**

— **Przepuść nas!**

Otworzyłem nieco drzwi, przez szparę zdołało jeszcze przedrzeć się pięciu kolegów, ratując się od śmierci, lecz woda napierała z taką siłą, że nie miałem już ani sekundy do stracenia. Zatrzasnąłem drzwi... wiedziałem, że ci, którzy zostali za drzwiami, nie wyjdą już stamtąd żywi, lecz musiałem spełnić mój obowiązek, by ratować resztę...

Nie dawała mi zwłaszcza spokoju myśl, że **za drzwiami zostawiłem swego najlepszego przyjaciela, 20-letniego marynarza Shirly...** Na kilka minut przed katastrofą rozmawialiśmy wesoło nie przeczuwając grożącego niebezpieczeństwa. Shirly miał się ożenić w najbliższą niedzielę i zaprosił mnie już na swój ślub...

Na szczęście, ocalała od wody ta część łodzi, gdzie **mieściły się zapasy żywności i aparaty Momsena z tlenem.** Jedliśmy jednak mało. Zabrakło nam tylko wody do picia. A najbardziej dawał się nam we znaki **straszny ziąb. Nie mogliśmy nawet zażywać ruchu, by się rozgrzać, gdyż kapitan wydał rozkaz by nikt się nie ruszał dla zaoszczędzenia tlenu.**

Kapitan Naquin w ten sposób opisuje tę nieszczęsną katastrofę:

— Znajdowałem się na swym posterunku, gdy nastąpiła katastrofa. W tej chwili trudno mi powiedzieć, jaka była techniczna przyczyna zatonięcia łodzi podwodnej. **Woda wdarła się do łodzi, gdyśmy byli na głębokości 20 metrów pod powierzchnią. Kaloryfery przestały działać, zgasło również światło. Znaleźliśmy się więc w ciemnościach z małymi zapasami tlenu, przy czym temperatura zaczęła raptownie spadać. Wydałem rozkaz, aby nikt nie ruszał się z miejsca i nie wolno było nawet rozmawiać. Dozwolone były tylko rozmowy urzędowe. Wszystkie latarki kieszonkowe zostały zarekwirowane i korzystaliśmy z nich tylko do celów urzędowych. Sporą liczbę godzin spędziliśmy więc na trwożnym wyczekiwaniu wśród wzrastającego ziąbu, w ciemnościach i w milczeniu. Były to straszne, niezapomniane chwile...**

Ale łatwo wyobrazić sobie również, co przeżywali w tym czasie najbliżsi krewni nieszczęsnych marynarzy, żywcem pogrzebanych na dnie oceanu.

Radio zakomunikowało początkowo, że **wszyscy marynarze łodzi podwodnej „Squalus" ponieśli śmierć.**

Mistress Blondon, żona starszego mechanika, dowiedziała się o katastrofie o północy i głośno rozpaczając, opłakiwała śmierć swego męża... Nagle dowiedziała się tą samą drogą radiową, że **mąż jej został uratowany i że żyje... Szczęśliwym zbiegiem okoliczności na chwilę przed katastrofą, wyszedł z tej części łodzi, którą zalała woda.** Przejście z rozpaczy do radości było tak raptowne, że mi**stress Blondon postradała zmysły...**

Wreszcie należy wspomnieć również o tym, iż **o mało nie doszło do powtórnej katastrofy podczas wciągania dzwonu, w którym mieściło się dziewięć osób.** W połowie drogi dzwon nagle za**trzymał się. Dwaj nurkowie spuścili się na dno morza, by sprawdzić powód defektu. Naprawa mechanizmu przedłużała się. Tymczasem ludzie ściśnięci w dzwonie jak śledzie w beczce poczynali się już dusić...** Na szczęście pamiętano o tym na górze i spuszczono im naczynia z tlenem, dzięki czemu udało się szczęśliwie wyratować wszystkich bez wypadku.

Nob.

Za broń bez zezwolenia 3 miesiące aresztu

W Zgierzu zauważył funkcjonariusz służby śledczej podejrzanego jakiegoś osobnika, znanego mu z widzenia. Gdy wywiadowca zbliżył się, by go wylegitymować — **osobnik ów usiłował zbiec.**

Ujęty — został poddany rewizji osobistej oraz wylegitymowany. Okazało się, iż **był to 30-letni Wacław Świstacz z zawodu piekarz, zamieszkały w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej, już kilkakrotnie karany. Przy zatrzymanym znaleziono rewolwer, na który zezwolenia nie posiadał oraz dwa pełne magazyny.**

W dniu wczorajszym odpowiadał Świstacz przed referatem karnym starostwa grodzkiego i został skazany na trzy miesiące aresztu.

Broń oraz naboje zostały skonfiskowane. (i)

Nowa taryfa dla taksówek

zacznie obowiązywać jutro dn. 1 czerwca

Z dniem jutrzejszym, to jest 1 czerwca, wchodzi w życie nowa obniżona taryfa dla taksówek łódzkich.

Opłaty, zamiast zł. 1.20 (za pierwszy kilometr), wynosić będą zł. 1, oraz zamiast 60 gr. (za każdy następny) — 50 groszy.

Wszystkie taksówki muszą być zaopatrzone w napisy: **„Taryfa obniżona, należność według tabeli redukcyjnej".** Na podstawie tabeli redukcyjnej będą obliczane należności do czasu przerobienia liczników w taksówkach. W miarę zaś przerabiania liczników wprowadzona będzie dla małych taksówek — 2-osobowych — **druga taryfa, według której opłata za pierwszy kilometr wynosić będzie 80 gr., za każdy następny — 40 groszy.**

Obowiązkowa praktyka lekarska

dla młodych lekarzy w miasteczkach lub gminach wiejskich

Wobec zmiany ustawy o praktyce lekarskiej młodzi lekarze muszą obecnie po dyplomie i rocznej praktyce szpitalnej odbyć dwuletnią praktykę w gminach wiejskich czy miasteczkach liczących poniżej 5.000 mieszkańców, bądź też 5-letnie studia teoretyczne i praktyczne w szpitalach.

W dzienniku urzędowym Ministerstwa Opieki Społecznej nr. 10 z maja rb. ogłoszono ostatnio **spis 150 miasteczek, w których można odbywać praktykę.** Poza tym **lekarze mają do dyspozycji 3.120 gmin wiejskich.** Dwuletnią praktykę wiejską można odbywać w okresie 5 lat, licząc od momentu zarejestrowania uprawnień lekarskich, z przerwami, dzieląc ją na dowolne okresy, nie krótsze jednak niż trzy miesiące.

Jednocześnie ogłoszono **wykaz szpitali, w których można odbywać 5-cioletnie studia teoretyczne i praktyczne.** Są to wszystkie kliniki uniwersyteckie lub oddziały ginekologiczno-położnicze, przy których istnieją szkoły położnych, oraz szpitale psychiatryczne.

Lekarze, rozpoczynający praktyki, otrzymywać będą od wojewódzkich władz administracji ogólnej **zaświadczenia rejestracyjne na czasowe prawo wykonywania praktyki lekarskiej.** Prawo stałego wykonywania praktyki lekarskiej otrzymywać będą lekarze po ukończeniu praktyki wiejskiej bądź 5-cioletnich studiów specjalnych.

Spółka Akcyjna
Wyrobów Bawełnianych

I. K. Poznańskiego w Łodzi

Bilans zamknięcia po dzień 31. grudnia 1938 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: 1) Grunta i place Zł. 1.534.319.62; 2) Budynki fabryczne: pozostałość do dn. 31/XII. 1937 r. Zł. 11.853.771.27, nowe inwestycje w 1938 r. Zł. 25.542.37, razem Zł. 11.879.313.64; gospodarcze na terytorium fabrycznym: pozostałość do dn. 31/XII. 1937 r. Zł. 2.074.908.01, nowe inwestycje w 1938 roku Zł. 2.427.74, razem Zł. 2.077.335.75; mieszkalne Zł. 4.089.193.96, razem budynki Zł. 18.045.843.35; 3) Maszyny i urządzenia techniczne: pozostałość do dn. 31/XII. 1937 r. Zł. 31.029.918.29, nowe inwestycje w 1938 r. Zł. 319.573.79.— razem Zł. 31.349.492.08; 4) Ruchomości, utensylia i narzędzia Zł. 2.675.223.33; 5) Tabor przewozowy Zł. 301.918.89, razem majątek stały Zł. 53.906.797.27; II. Majątek płynny: 6) Gotówka w kasie i w bankach Zł. 388.442.79; 7) Papiery wartościowe Zł. 2.801.809.32; 8) Różne walory Zł. 4.100.—; 9) Kaucje Zł. 392.720.50; 10) Udziały w innych przedsiębiorstwach Zł. 58.100.—; 11) Akcje własne do umorzenia Zł. 202.283.29; 12) Weksle w portfelu i w kasie Zł. 3.000.035.42; 13) Surowce: skład bawełny Zł. 714.524.62, materiały pomocnicze i pędne Zł. 1.128.374.71, razem Zł. 1.842.899.33; 14) Półfabrykaty Zł. 3.649.390.23; 15) Gotowe fabrykaty Zł. 5.489.460.69; 16) Towary w drodze Zł. 1.522.171.46; 17) Dłużnicy: — odbiorcy Zł. 3.201.829.02; rach. prowizyjny składów komisowych Zł. 121.230.60; zaliczki dostawcom Zł. 77.997.51; różni dłużnicy Zł. 8.309.646.80; należności wątpliwe Zł. 532.770.81, spłata amortyzacyjna pożyczki hipotecznej Zł. 1.253.435.40; sumy przechodnie Zł. 268.970.34.—, razem dłużnicy Zł. 13.765.880.48. Ogółem majątek płynny Zł. 33.117.293.51; 18) Specjalny rach. przejściowy różnic kursowych Zł. 40.981.80; 19) Strata za 1938 rok Zł. 2.307.841.27; Suma bilansu Zł. 89.372.913.85.

Sumy pozabilansowe. — Różni za wydane gwarancje Zł. 189.000.—; otrzymane gwarancje Zł. 1.099.390.98; Różni za obligo żyrowe Zł. 881.711.17.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny Zł. 28.465.000.—; 2) Kapitał zapasowy Zł. 1.459.480.98; 3) Pozostałość nadwyżki z przerachowania bilansu brutto na dz. 1.7.1928 r. Zł. 3.153.998.86; Razem Zł. 33.078.479.84. II. Kapitał amortyzacyjny: 4) Pozostałość z roku ubiegłego Zł. 19.479.947.81, odpisano w ciągu roku 1938 Zł. 778.321.52; Amortyzacja za 1938 r. Zł. 2.184.876.25; Suma kapitału amortyzacyjnego Zł. 20.886.502.54; 5) Specjalny rach. przejściowy różnic kursowych Zł. 4.498.368.25; III. Zobowiązania: 6) Banki krajowe Zł. 659.583.85, zagraniczne Zł. 20.393.928.10; razem Zł. 21.053.511.95; 7) Zabezpieczenia hipoteczne Zł. 5.118.706.—; 8) Dostawcy Zł. 2.148.584.73; 9) Zaliczki od odbiorców Zł. 51.050.24; 10) Rach. prowizyjny składów komisowyih Zł. 35.031.07; 11) Zaległe podatki Zł. 103.240.29; 12) Różni wierzyciele Zł. 1.575.988.87; 13) Rezerwa na wątpliwe należności Zł. 157.554.03; 14) Rezerwa na spłatę podatku dochodowego za rok podatkowy 1937 Zł. 100.000.—; 15) Sumy przechodnie Zł. 325.040.17 razem zobowiązania Zł. 30.668.707.35; 16) Pozostałość zysku z 1937 r. Zł. 240.855.87.

Suma bilansu Zł. 89.372.913.85.

Sumy pozabilansowe: — Wydane akcepty gwarancyjne Zł. 189.000.—; Różni za wydane nam gwarancje Zł. 1.099.390.98; Obligo żyrowe Zł. 881.711.17.

Uwaga: Ogólna suma zobowiązań zagranicznych Zł. 22.051.718.72.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 ROK

STRATY. — Koszty handlowe Zł. 2.479.[illegible] Podatki Zł. 871.628.70; Procenty i prowizje Zł. 1.756.638.49; **Straty** na dłużnikach Zł. 105.124.87; Koszty fabrykacji Zł. 24.394.650.31; Koszty sprzedaży Zł. 1.497.868.99; Amortyzacja za 1938 rok Zł. 2.184.876.25; Odpis na zdemontowanych maszynach i innych przedm. inwestycyjnych Zł. 754.324.15; Odpis na konfiskatach niemieckich Zł. 75.331.45; Odpis różnicy kursowej na sprzedanych listach zastawnych T-wa Kred. Przem. Polsk. Zł. 25.482.59; Podatki dot. lat ubiegłych Zł. 4.757.16; Pozostałość zysku z 1937 roku Zł. 240.855.87.

Ogólna suma Zł. 34.391.370.42.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z 1937 r. Zł. 240.855.87; Obrót sprzedażny Zł. 30.528.355.72; Zysk na eksploatacji domów i placów Zł. 89.991.09; Różnice kursowe Zł. 1.067.895.32; Różne wpływy Zł. 156.431.15; Strata za 1938 rok Zł. 2.307.841.27.

Ogólna suma Zł. 34.391.370.42.

Zdrowotność w powiecie

Samorząd powiatowy łódzki dużo pracy poświęca podniesieniu zdrowotności w powiecie. Ujawnia się to szczególnie w zakładaniu ośrodków zdrowia.

Ośrodki takie powstały już w Zgierzu, Aleksandrowie i Rudzie Pabianickiej, gdzie normalnie funkcjonują przychodnie: przeciwgruźlicza, przeciwjaglicza, a w Zgierzu nawet poradnia dentystyczna dla dzieci szkolnych. W miastach tych niezależnie od przychodni a także i w Chojnach powstały stacje opieki nad matką i dzieckiem.

W roku 1939 zostaną uruchomione nowe ośrodki zdrowia, w Konstantynowie z dniem 1 sierpnia r. b., w Pucznie z dniem 15 czerwca, w Tuszynie z dniem 7 września r. b.

W Tuszynie funkcjonuje już przychodnia przeciwjaglicza.

TAM, GDZIE ZADECYDUJĄ SIĘ LOSY ŚWIATA

Nad Nilem i Morzem Czerwonym. — Włosi w Abisynii mogą być odcięci. — Egipt punktem węzłowym. — Hiszpanie z b. armii republikańskiej pod sztandarami francuskimi

(Specjalna służba korespondencyjna „Republiki“)

Londyn, w maju.

Wypadki palestyńskie i publikacja Białej Księgi angielskiej zmusza znaczną część publiczności do zwrócenia uwagi na wydarzenia wschodnie i afrykańskie, któremi się dotychczas mało interesowano. A przecież nie można zbyt często powtarzać, że sprawa palestyńska jest tylko epizodem tytanicznej walki jaką toczy dookoła kanału Suezkiego Wielka Brytania z państwami totalnymi. Od rezultatu walki zależy w znacznym stopniu kwestia wojny czy pokoju. Sukces dyktatorów dodałby im odwagi do ataku, z drugiej zaś strony wzmocnienie się demokracyj na terenie afrykańskim może zniechęcić „oś“ do zbyt awanturniczej polityki.

Sama pozycja strategiczna Egiptu i bogactwa tego kraju są dostatecznymi pokusami dla możliwych najeźdźców. Nie zapominajmy Napoleona. A i podczas wielkiej wojny **tureckie wojska pod niemieckim dowództwem dwakroć starały się przebić przez pustynię synajską i zająć brzegi kanału Suezkiego.**

Od tego czasu przybyły jeszcze nowe powody, dla których podbój Egiptu byłby niesłychanie pożądany dla państw osi. Zależnie od wypadków posiadanie Abisynii może być albo doskonałym atutem albo nieznośnym ciężarem dla Italii. W chwili obecnej **kolonia ta jest bardzo daleka od samowystarczalności.** Sam podsekretarz stanu dla włoskiej Afryki, Teruzzi, przyznaje, że armia ekspedycyjna **musi zwalczać upartą partyzantkę tubylców.** Miast rozwoju ekonomicznego widzimy regresję. Donoszą, że Etiopja eksportuje obecnie mniej kawy niż przed podbojem włoskim. By zrozumieć całe znaczenie tej informacji, warto skonfrontować ją z depeszami donoszącymi, że na półwyspie zabrakło kawy i że **Włosi muszą się obywać bez ulubionych „expresso“.**

Z wiadomości tych można łatwo wywnioskować, że losy korpusu okupacyjnego zależą od utrzymania komunikacji z metropolią. Gdyby komunikacje te zostały przecięte, jak się na to zanosi, **wojska włoskie z Etiopii musiały by poddać się, podobnie, jak wojska Napoleona w Egipcie.** W przeciwnym zaś razie mogliby Włosi stać się nadzwyczaj groźni dla angielskich kolonii Kenya i Uganda oraz dla Sudanu.

Oczywiście nie może być mowy o utrzymaniu łączności morskiej między Italią a jej oddaloną kolonią, mimo, że w stoczniach neapolitańskich i genueńskich **spuszczono ostatnio łodzie podwodne o wyjątkowo dalekim zasięgu, mogące przebyć jednym etapem 10.000 mil morskich dzielących porty włoskie od Massaua** przez Gibraltar i Przylądek Dobrej Nadziei. Co się tyczy komunikacji drogą lądową, to trzebaby było przebić się przez Sudan albo zająć Egipt.

W Kairze poważnie obawiają się tej ostatniej ewentualności. Nastroje egipskie cechuje niezwykła nerwowość, większa niż w najbardziej zagrożonych punktach Europy. Obrona przeciwlotnicza jest tematem dnia. **Niedawna wizyta marszałka Balbo spotęgowała jeszcze anty-włoskie nastroje ludności.** W wywiadzie, udzielonym wielkiemu dziennikowi kairskiemu Al Ahram, wice król Libii użył trochę ostrego i nieco nieoględnego tonu, starając się **zastraszyć libijskimi siłami zbrojnymi.**

Istotnie Włosi i Niemcy skoncentrowali w Trypolisie 120.000 ludzi. Przeciwko nim Egipt rozporządza tylko stosunkowo słabymi garnizonami angielskimi i nieliczną armią narodową.

Nie dziw więc, że egipska opinia publiczna poważnie się niepokoi. To też rząd młodego króla Faruka postanowił **podnieść liczebność armii do 50.000 żołnierzy.** Ale wprowadzenie w życie tych projektów spotyka się z poważnymi trudnościami. Przedewszystkiem — **brak pieniędzy.** Arcybogaty Egipt nie płacił dotychczas żadnych podatków. Poza tym trudno o rekruta. Zacofani fellah'owie (chłopi) nie rozumieją obowiązku służby wojskowej, podczas gdy bardziej wykształceni Egipcjanie czują raczej pociąg do pracy biurowej niż do pagardzanych wysiłków fizycznych. Podczas ostatniego poboru skonstatowano, że **50.000 nowozaciężnych zdezerterowało!**

Ale sytuacja nie jest tak zła, jakby się z powyższych przykładów wydawało. O ile siły angielsko-egipskie powstrzymają pierwszy impet nieprzyjaciela, o czym nie wątpimy, przyjdą im w sukurs **posiłki indyjskie i tureckie.** Z drugiej zaś strony flota angielska odetnie włoskie siły libijskie od metropolii.

Warto jeszcze dodać, że Libia ma na swych tyłach niebezpiecznego nieprzyjaciela: **francuski Tunis.** Pogróżki włoskie przeciwko tej prowincji są **czczymi przechwałkami.** Tunis broniony jest przez fortyfikacje Maszaath prawdziwą linię Maginot'a. Dodać do tego należy, że, w razie potrzeby, **Francja może skoncentrować w tej kolonii pół miliona ludzi.** Już teraz na granicy rozlokowane są nowe pułki **cudzoziemskie, złożone z elity dawnej hiszpańskiej armii republikańskiej, oraz żuawi.**

Warto podkreślić wybitnie antywłoski nastrój, jaki panuje w tych jednostkach. Hiszpanie nie przebaczyli rządowi faszystowskiemu pomocy udzielonej gen. Franco, a wśród żuawów znajduje się wysoki procent Żydów.

Widać więc, że zadanie wojsk marszałka Balbo nie należy do najłatwiejszych. Ale, mimo wszystko, los kanału Suezkiego zależy w wielkim stopniu od postawy ludów arabskich. Z tego powodu rząd Chamberlain'a popełnił to, co sam nazywa „złamaniem przysięgi“ względem Żydów w Palestynie.

T. S.

Rozdźwięki wśród socjalistów we Francji

Paul Faure przeciw Leonowi Blumowi. — Marksiści i indywidualiści w jednej organizacji. — Czy dojdzie do rozłamu

(Specjalna służba korespondencyjna „Republiki“)

Paryż, w maju.

Obserwując bieg francuskiego życia społecznego i politycznego odnosi się czasami wrażenie, że niektóre wielkie organizacje francuskie ciągną za sobą niepotrzebny balast przestarzałych tradycyj i przesądów. Uwagi te w pierwszym rzędzie dotyczą C. G. T., francuskiej centrali związków zawodowych, oraz francuskiej partii socjalistycznej. Znalazła się nprz. wśród socjalistów spora **grupa zwolenników skrajnie monachijskiej polityki.** Na czele tej grupy stoi sam **sekretarz generalny, Paul Faure,** do niedawna bliski przyjaciel, a obecnie zażarty wróg Leona Bluma, albowiem ex-premier stanął na czele antymonachijskiego odłamu.

Dotychczas dyscyplina partyjna nie pozwalała grupie Paul Faure'a na manifestację. W Izbie **mniejszość popierała, zgodnie ze statutami, politykę większości.** Dopiero kongres, który rozpoczął się w Nantes, pozwolił wyjaśnić sytuację. Warto zaznaczyć, że spory przybrały charakter tak ostry, że wiele dzienników **uważa nowy rozłam partii za możliwy.** Co do nas, to nie przypuszczamy, aby rzeczy posunęły się tak daleko.

W każdym razie kongres socjalistyczny wzbudza we Francji olbrzymie zainteresowanie, i to nie tylko dla tego, że partia socjalistyczna jest najsilniejszym stronnictwem francuskim. Wszystkie debaty, dotyczące najaktualniejszej już dzisiaj kwestii — **za czy przeciw Monachium — znajdują szeroki rozgłos w prasie.** Nawet organy skrajnej prawicy, nie mające nic wspólnego z socjalizmem, biorą udział w polemice. **Prawicowe organy germanofilskie: „Jour“ i „Matin“ popierają p. Paul Faure; „l'Epoque“ i „l'Ordre“ chwalą Bluma.**

Właściwie zjawiska tego rodzaju nie są zupełnie nowe. Od dłuższego już czasu prawica podzieliła się na **pro- i antymonachijskie obozy.** Ale dotychczas stronnictwa lewicowe uchodziły za bardziej spoiste, a w każdym razie za lepiej zorganizowane. Sam fakt, że wśród socjalistów francuskich znaleźli się **zwolennicy ustępstw na rzecz Hitlera jest conajmniej dziwny.**

Ażeby dobrze zrozumieć tło i treść walk wewnętrznych w partii socjalistycznej, trzeba sobie zdać sprawę z elementów, z jakich składa się ta partia we Francji. **Obok ludzi nastawionych wybitnie marksistowsko, to jest zwolenników zasadniczej zmiany ustroju ekonomicznego i społecznego, kolektywizmu i dyscypliny; znajdują się tam także i skrajni indywidualiści, ludzie, których socjalizm przyciągnął bardziej przez swą rewolucyjność,** przez swą bezwzględną opozycję, niż przez swe postulaty społeczno - ekonomiczne.

Oczywiście, te elementy są zasadniczo przeciwne marksizmowi i współpraca ich z partią była możliwa tylko **w okresie opozycji, tylko w walce ze wspólnymi wrogami.** Zetknięcie się z praktycznymi zadaniami dnia, z problemem rządzenia, musiało spowodować **konflikty między odmiennymi żywiołami.**

We Francji konflikty na tym tle zdarzają się periodycznie. Zaraz po wojnie ruch robotniczy rozbija się. Od socjalistów odłącza się grupa tak zwanych neo-socjalistów, obecnie U. S. R. — związek republikańsko - socjalistyczny. I wreszcie mamy konflikt dzisiejszy.

Niesnaski tego rodzaju, oraz wpływy skrajnej lewicy na bardziej radykalne elementy socjalizmu, muszą wkońcu doprowadzić **do ostatecznego rozwodu między indywidualistami a marksistam**

Dzisiaj jednakże sama konieczność w

ki ze wspólnym wrogiem zewnętrz

powinna jednak **utrzymać jedność**

tyjną.

Wydaje się, że zwolennicy

Bluma mogą liczyć coprawda r

czną, aczkolwiek decydując

NAWET NAJWIĘKSZA BOMBA LOTNICZA

nie zatopi pancernika. — „Wolę być na bombardowanym pancerniku, niż na ostrzeliwanym samolocie"

Pierwszy lord admiralicji brytyjskiej podzielił się z prasą ciekawymi informacjami na temat niebezpieczeństwa powietrznego dla marynarki wojennej.

Potęga morska Wielkiej Brytanii — oświadczył — nie lęka się porażki, zarówno od floty domniemanego przeciwnika, jak z powietrza czy z pod wody. Wróg zastanie ją zawsze gotową do odparcia tych ataków.

Nasze nowoczesne okręty mają tak wielką siłę ognia przeciwlotniczego, że zmusi to samoloty nieprzyjacielskie do trzymania się na dużej wysokości, skąd celność bomb będzie bardzo względna. Musimy też pamiętać, że rzekome trafienia bomb w okresie ćwiczeń nie są miarodajne, bo z chwilą, gdy artyleria przeciwlotnicza zacznie strzelać pociskami ostrymi — wyniki bombardowania powietrznego mogą być zupełnie iluzoryczne.

Są ludzie, którzy myślą, że wystarczy rzucić bombę na pancernik, aby ten zaraz utonął. Zechcą panowie łaskawie zauważyć kubaturę pomieszczenia, w którym się znajdują... i **wyobrazić sobie inne, 200 razy większe.** A potem zdać sobie sprawę, że będzie to przestrzeń pokryta całkowicie ogniem przeciwlotniczym okrętu, w której to przestrzeni każdy samolot skazany będzie na zagładę.

Ale konstruktorzy pancerników są bardzo objektywni... I na wszelki wypadek gdyby w tym huraganowym ogniu pilot samolotu mógł ocenić dokładnie kurs i szybkość okrętu, jego odległość, oraz swoje własne elementy ruchu, to konstruktorzy ci „na wszelki wypadek" przewidzieli także i skutki bomb, mogących trafić cel. Poważne doświadczenia wykazały, jaka musi być grubość pancerza poziomego, aby nie tylko wystarczył przecim bombom, miotanym z dużej wysokości, ale aby pozostała jeszcze rezerwa na wypadek powiększenia się siły burzącej bomby w czasie wojny. Okręty odporne na ogień dalekonośnej artylerii, której pociski padają z równej jak bomby wysokości, (a nieraz i z większej, mając większą szybkość początkową i precyzje), będą również odporne na ogień lotnictwa, którego bomby są przeciętnie trzy razy mniej groźne od pocisków ciężkiego kalibru.

W każdym razie, **gdyby mnie kto zapytał, gdzie wolę być — na samolocie ostrzeliwanym przez pancernik, czy na pancerniku bombardowanym przez samoloty — wybrałbym bez wahania pancernik.**

Tyle powiedział pierwszy lord admiralicji brytyjskiej. Jednak nie tylko pancerniki są tak odporne, ale nawet nejmniejsze morskie jednostki bojowe, jak torpedowce i kontrtorpedowce, które, jak wiadomo, posiada i nasza marynarka wojenna. Na wodach chińskich wydarzyły się kilkakrotnie wypadki bombardowania torpedowców brytyjskich przez eskadry lotnicze japońskie i żaden z tych okrętów wojennych lżejszego typu nie zatonął dzięki nadzwyczajnej szybkości i zwrotności. Wypadek ten nie jest odosobniony, bowiem **w ostatniej wojnie domowej w Hiszpanii lotnictwo włoskie i niemieckie mimo tak częstych nalotów powietrznych nie może się pochwalić ani jednym efektywnym sukcesem w postaci zatopienia okrętu wojennego lżejszego typu.**

Możemy więc powtórzyć za pierwszym lordem admiralicji brytyjskiej parafrazując jego powiedzenie: **wolimy być na polskim kontrtorpedowcu, aniżeli na bombardującym samolocie.**

Walne Zgromadzenie

„Ostatniej Posługi".

Dziś o godz. 9 wiecz. odbędzie się Walne Zgromadzenie Stow. „Chesed Weemes" (Ostatnia Posługa) przy ul. Piotrkowskiej 90.

Komunikat Związku Peowiaków

W dniu 6 sierpnia 1939 r. jako w 25-tą rocznicę wyruszenia pierwszej kompanii kadrowej pod wodzą Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego w bój o niepodległość Polski zwołany zostaje do Krakowa Wielki Zjazd Peowiaków, Legionistów, Kombatantów, Organizacji Młodzieży i Obozu Zjednoczenia Narodowego pod hasłem „Polska na szlaku Marszałka Piłsudskiego".

Na Zjazd ten winny przybyć jak największe rzesze peowiaków, aby przed Naczelnym Wodzem, Marszałkiem Śmigłym-Rydzem, zadokumentować swoją wierność idei zaszczepionej przez Wielkiego Marszałka i gotowość stanięcia w potrzebie na rozkaz Naczelnego Wodza.

Ażeby umożliwić organizację transportu wielkich rzesz uczestników, jakie niewątpliwie będą chciały wziąć udział w tym Zjeździe — Zarząd Koła Peowiaków w Łodzi niezwłocznie przystąpił do organizacji tego Zjazdu.

Pragnący wziąć udział w Zjeździe członkowie Związku (mogą wziąć udział i rodziny) winni w nieprzekraczalnym terminie do **dnia 15 czerwca br.** zarejestrować się w sekretariacie Koła, codziennie w godzinach od 18-ej do 21-ej. Koszty uczestnictwa z przejazdem i kartą zjazdową wyniosą zł. 12. Przy zapisie należy uiścić kwotę zł. 4.

Zaznaczamy, że termin zgłoszenia do dnia 15 czerwca br. będzie bezwzględnie dotrzymany. Wyżywienie w drodze oraz w Krakowie poniosą uczestnicy. Przygotowaniem noclegów zajmie się Komitet Krakowski, koszt ten będzie wynosił minimalne ceny.

Kto może adoptować dziecko

Projekt ustawy w komisji sejmowej

Dn. 27 b. m. na posiedzeniu komisji prawniczej sejmu obszerną dyskusję wywołał projekt ustawy **o przysposobieniu czyli adoptacji dzieci opuszczonych.**

W dyskusji podkreślono brak w istniejących przepisach prawnych odpowiednich możliwości adoptacyj dzieci nieletnich przez małżeństwa bezdzietne.

W wyniku dyskusji postanowiono uchwalić projekt ustawy o ułatwieniu adoptacji małoletnich na całym obszarze państwa. **Adoptować będą mogli małżonkowie w wieku najwyżej do lat 35,** pozostający w związkach małżeńskich przez okres lat 5 i **nie mający własnych dzieci.**

Niezależnie od powyższego, sąd będzie mógł zezwolić na **adoptowanie dzieci przez osoby samotne lub przez małżeństwa w wieku powyżej 35 lat,** jeżeli zachodzą wyjątkowo ważne powody adoptacji, a zwłaszcza o ile małżonkowie nie mogą mieć własnych dzieci.

Zabierający głos w dyskusji podkreślali doniosłość ustawy, która zezwoli rodzinom dającym rękojmię dobrego wychowania, adoptować opuszczone dzieci, przysposabiając w ten sposób jednostki wartościowe, wychowane w atmosferze ogniska domowego i bez żadnych urazów psychicznych.

Za obrazę urzędnika państwowego

sąd skazał członka Str. Narodowego na miesiąc aresztu

Przed sądem grodzkim odpowiadał wczoraj Stanisław Kosterski, członek Stronnictwa Narodowego, oskarżony o obrazę urzędnika, występującego służbowo.

Rozprawie przewodniczył sędzia Walewski, obronę wnosił apl. adw. Szwajdler.

W dniu 11 grudnia r. ub., jako w ostatnią niedzielę przed wyborami do rady miejskiej, odbyć się miało w lokalu Stronnictwa Narodowego „Śródmieście" przy ul. Targowej — zebranie partyjne. Jeszcze przed zagajeniem zebrania przybył w asyście kilku funkcjonariuszy — przedstawiciel starostwa grodzkiego — referent wydziału bezpieczeństwa publicznego — p. Lorek i **zebranie rozwiązał.**

Oskarżony Kosterski wyraził się wówczas pod adresem referenta **w sposób uwłaczający.**

Na wczorajszej rozprawie obrońca apl. Szwajdler wystąpił z niecodziennym wnioskiem. Oto obrońca oświadczył, że był przez cały czas zajścia na zebraniu, gdyż należał do jego prezydium i że wobec tego **zrzeka się obrony, ale wnosi o przesłuchanie go w charakterze świadka w tej sprawie.**

Sąd uwzględnił wniosek tylko w części dotyczącej zrzeczenia się obrony, natomiast odrzucił wnioski o odroczenie rozprawy i powołanie apl. Szwajdlera jako świadka, uważając to za bezcelowe. **Po rozprawie został Kosterski skazany na miesiąc aresztu.** (l)

Radioprogram

Środa, dnia 31-go maja 1939 roku.

5.30—5.35: Pieśń „Kto się w opiekę". 5.35—6.35: Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Pan Twardowski" — słuchowisko dla dzieci starszych na podstawie znanej legendy. 11.25—11.30: Muzyka (płyty). 11.30—11.57: Audycja dla poborowych. 11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa (z Katowic). 13.00—14.00: Przerwa.

14.00: Muzyka operetkowa (pł.). 14.50 — 15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.30: Nasz koncert: Co śpiewają dzieciom na Litwie — audycja w oprac. Ferdynanda Kowalika i Szymona Pigwy (z Poznania). 15.30—16.00: Muzyka obiad. w wyk. Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego (z Wilna). 16.00—16.05: Dziennik popołudniowy. 16.05—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.35: Dom i szkoła: Gawęda w oprac. dr. Antoniego Karpowicza. 16.35—17.00: Recital śpiewaczy H. Łosakiewicz-Molickiej (z Krakowa).

17.00—17.15: Odczyt wojskowy.

17.15—17.55: Klaudiusz Achilles Debussy — na przełomie XIX i XX wieku. Felieton muzyczny z ilustracją płytową w oprac. dr. Stefanii Łobaczewskiej (ze Lwowa).

17.55—18.05 Pogadanka z okazji „Tygodnia Polskiego Czerwonego Krzyża.

18.05—18.15: „Kocie łby" — pogadanka—wygłosi Jerzy Urbankiewicz.

18.15—18.25: „Dorobek Polskiego Czerwonego Krzyża" — dr. Bron. Knichowiecki.

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—18.40: Nasz język — wygłosi Zofia Chądzyńska.

18.40—18.55: „Echa mocy i chwały (recytacje).

18.55—20.00: Koncert rozrywkowy w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego, Zofii Sykulskiej, Tadeusza Jasłowskiego Pięcioraczków Radiowych.

20.00—20.15: Utwory na akordeon (płyty). 20.15—20.35: Muzyka polska Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny (20.40). Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro.

21.00—21.30: Koncert Chopinowski.

21.30—21.45: „Polskie powieści o chłopach przed Reymontem" — szkic literacki Kazimierza Czachowskiego (z Krakowa).

21.45—22.00: Muzyka taneczna (płyty).

22.00—22.10: Pogadanka aktualna.

22.10—22.45: Koncert solistów. Wykonawcy: Irma Celbel—sopran, Zofia Romanowska—akomp. i Alfred Miller — skrzypce.

22.45—23.00: „Wśród obrazów w Muzeum im. Bartoszewiczów w Łodzi" — G. Timofiejew.

23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00—BERLIN: „Don Juan" — opera Mozarta.

19.30—SOFIA: „Rigoletto" — opera Verdiego.

20.10—BRNO: Koncert symfoniczny.

20.15—DROITWICH: „Traviata" — opera Verdiego (transm. z Covent Garden).

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś i jutro o godz. 8.30 wiecz. śpiewaczka polska Lucyna Szczepańska wystąpi w operetce Lehara „Skowronek".

W piąteg premiera opracowanej przez St. Wronckiego sztuki Maeterlincka „Burmistrz Stylmondu" z Józefem Winawerem w roli tytułowej.

OPERETKA „ZŁOTE KŁOSY" w FILHARMONII

Dziś o godz. 9.15 wiecz. grana będzie operetka I. Perłowa w 3-ch aktach (4 obr.) p. t. „Złote kłosy" w obsadzie najlepszych sił sceny żydowskiej z pieśniarką ludową Lolą Folman na czele.

TEATR PRZY UL. CEGIELNIANEJ 27

Występy zespołu Idy Kamińskiej.

Dziś w dalszym ciągu „Owcze źródło" w wykonaniu Idy Kamińskiej i jej zespołu.

Początek wieczorowych przedstawień o godzinie 9.15.

W czwartek, dnia 1 czerwca odbędzie się przedstawienie „Owczego źródła", z którego całkowity dochód przeznaczony jest na F.O.N.

Przedstawienie to mieć będzie uroczysty charakter.

KONCERT w K. I. Ż.

Dziś (środa 31) maja) o godz. 9-ej min. 15 odbędzie się w lokalu własnym koncert z udziałem p. Ireny Bosak-Joelowej (fortepian), p. St. Śliwkowicza (tenor) i p. inż. Libermana (akompaniament). W programie utwory fortepianowe A. S. Kleina oraz arje operowe i pieśni neapolitańskie. Wstęp dla członków klubu i osób zaproszonych.

Z KONSERWATORIUM MUZYCZNEGO HELENY KIJEŃSKIEJ - DOBKIEWICZOWEJ.

W niedzielę, dnia 4-go czerwca o godz. 16-ej w sali Filharmonii przy ul. Narutowicza Nr. 20 odbędzie się doroczny Popis Konserwatorium. Udział w Popisie biorą klasy solowe (fortepianu, skrzypiec, instrumentów dętych, śpiewu solowego, zespołowe (kameralna i orkiestrowa), teorji (kompozycji) prof. A. Dobkiewicza, H. Kijeńskiej-Dobkiewiczowej, B. Lewensteina, A. Wiłkomirskiego, W. Brandta, T. Rydera, B. Nagujewskiego, O. Schillera i uczenice prof. A. Comte-Wilgockiej.

W II-ej części Popisu wystąpią tegoroczni Absolwenci, którzy dnia 3 czerwca w sali Konserwatorium zdają egzaminy dyplomowe: Wilhelm Lessig (z fortepianu) Alfred Müller (ze skrzypiec) i Edmund Henke (z trąbki).

Bilety na Popis w cenie od gr. 54 do zł 3.30 wcześniej do nabycia w kancelarji Konserwatorjum, Traugutta Nr. 9, tel. 210-86, w dniu Popisu przy kasie Filharmonii od godz. 12-ej. — Wstęp na egzaminy dyplomowe dla interesującej się publiczności — wolny.

Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO.

Dnia 31-go b. m. punktualnie o godz. 8.30 odbędzie się w audytorium 43 Wolnej Wszechnicy Polskiej przy ul. Sterlinga 24 XXXI Zebranie Naukowe Tow. Filoz. Soc. Spin. Pol. w Łodzi, na którym p. dr. N. Łubnicki złoży sprawozdanie z odczytów prof. K. Ajdukiewicza, wygłoszonych w Tow. Przyjaciół Nauk w Łodzi.

Wstęp dla członków i zaproszonych gości.

Proces „wampira Łodzi" przed Sądem Apelacyjnym

W nadchodzącą sobotę toczyć się będzie w warszawskim Sądzie Apelacyjnym proces Ferdynanda Grüninga, osławionego „wampira Łodzi".

Jak wiadomo, Grüning został skazany za zabójstwo dwojga nieletnich oraz za usiłowanie zabójstwa i zgwałcenie 9-letniej dziewczynki na karę śmierci przez powieszenie.

Od wyroku tego założyła obrona apelację. Wniosek obrony o ponowne zbadanie Grüninga przez lekarzy psychiatrów został odrzucony, wobec czego sobotnia rozprawa dojdzie do skutku.

Ofiary na FON

W dalszym ciągu wpływają ofiary na ręce p. wojewody Henryka Józewskiego na rzecz dozbrojenia Armii.

Oto wykazy darów z ostatnich paru dni. — W gotówce: 1) Laib Kampiński — Pomorska 29, 2) Robotnicy i pracownicy firmy Mendel Zandman — Kościelna 3, 3) Maria Pokora, 4) Eleonora Lewandowska, 5) Absolwenci Liceum Human. im. Kacenelsona — Zawadzka 43, 6) Komit. Opieki nad Wysiedl. z Niemiec przy Gimn. Żyd. Gdańska 138.

W papierach wartościowych i dowodach wpłat na POP: — 1) Dzieci szk. Piłsudskiego 56, 2) Maria Opas, Milionowa 45, 3) Koło Ruch Działu chłopców Polskiej YMCA Łódź.

W przedmiotach złotych, srebrnych i monetach: 1) Laib Kampiński, Pomorska 29, 2) Leontyna Tallowiczowa, Piłsudskiego 66, 3) Józef Kurnatowski, 4) Helena Wiśniewska, Napiórkowskiego 86, 5) Józef Grzesik — Kilińskiego 190, 6) A. Binkowski, Zgierz, 7) Franciszek Kowalczyk, 8) Józef Woel — Ludwika 23, 9) Teresa Kulesza, 10) Czesław Plusa, 11) Stanisław Bartczak, 12) Robert i Jutta Swittgalowie — Świętokrzyska 6, 13) Dębowska, 14) St. Wojciechowski, 15) Jan Marchal — Piotrkowska 161, 16) Helena Górzeczna — Dworska 24, 17) Wacław Pass — Nawrot 92, 18) Fabian Wajzchler — Rokicińska 36, 19) Krygier Izaak — Narutowicza 21.

***

Miejski Komitet Funduszu Obrony Narodowej w Łodzi informuje, że nadal wpłynęły dary na FON od następujących osób:

Ludwika Lisowska — 15 dkg. srebrnych monet rosyjskich, Bronisław Fuks — 2 złote franki i 18 dkg. monet miedzianych, Fela i Jakób Szyfer — 1 obrączka złota, 1 monet srebrna, Majer Lewkowicz — 23 dkg. monet niklowych i miedzianych i kawałek srebra, Moniek Szumeraj — 65 dkg. cynku, ołowiu, miedzi i 1 srebrna moneta, Maria Tomaszewska — 2 srebrne 5-guldenówki gdańskie, srebrna łyżka, obrączka srebrna, Ila Sztajnbergowa — zł. 20, 16 monet niklowych, 11 monet miedzianych, złoty zegarek damski, broszka złota, „Kurier Łódzki" — ofiary od czytelników, Jagiełłowie — zł. 20, Antoni Klonowicz — 5 srebrnych złotówek polskich, 2 srebrne marki niemieckie, obrączka złota, Stefania Bakalarek — 3 srebrne ruble rosyjskie, Jakób Tondowski — 1 srebrna koperta od zegarka i 2 srebrne monety, Helena Kryszek — 29 monet srebrnych, 1 pierścionek złoty, Szkoła Publiczna nr. 154 — pokwitowanie PKO na zł. 168 i Zofia Spanier — 1 obl. Poż. Nar. na zł. 100 nr. 2611882 z kuponami od nr. 11. Na ręce p. wiceprezydenta A. Szewczyka złożył zł. 10 na FON p. Stanisław Kłos, pracownik betoniarni miejskiej.

Nowa umowa dla włókniarzy

musi być zawarta do dnia 1-go lipca

W przyszłym tygodniu, przypuszczalnie we wtorek, lub środę, odbędzie się w okręgowej inspekcji pracy konferencja z przedstawicielami organizacyj przemysłowców i związków zawodowych włókniarzy.

Konferencję tą zwołuje okręgowy inspektor pracy inż. Wyrzykowski, celem przedyskutowania zgłoszonych przez włókniarzy żądań.

Jak wiadomo bowiem, włókniarze — wyrażając zgodę na przedłużenie w formie umowy orzeczenia zażądali **uzupełnienia taryfy płac stawkami dla robotników zatrudnionych w przędzalniach kotoniny i włókien syntetycznych, oraz w farbiarniach i wykończalniach jedwabiu sztucznego i naturalnego, jak również włączenia do umowy nowych norm obsługi i regulaminu o delegatach fabrycznych.**

Orzeczenie komisji rozjemczej wygasa — jak wiadomo — **w dniu 1 lipca,** do tego czasu więc umowa musi być zawarta i podpisana.

***

Inspekcja pracy powiadomiona została o **wypowiedzeniu umowy zbiorowej przez właścicieli wytwórni swetrów w Łodzi**

Umowa ta obejmuje około **3.000 robotników** i chałupników. Wygasa ona 30 czerwca rb. Związek zawodowy podjął interwencję o zawarcie nowej umowy.

***

Wypowiedziana została **umowa zbiorowa w piekarniach istniejących przy cukierniach i zaopatrujących cukiernie w wypiek.**

Inspektor pracy zwołał konferencję, celem zawarcia nowego układu.

Premiowanie książeczek PKO

Dnia 27 maja 1939 r. odbyło się w PKO szóste publiczne premiowanie książeczek oszczędnościowych premiownaych serii V grupy B.

W premiowaniu brały udział książeczki, na które niesiono wszystkie wkładki za kwartał ubiegły w terminie do dnia 30 kwietnia 1939 r.

Premie po zł. 500 padły na nr. nr.: 621.870 647.842, 664.971 666.152 668.218 692.046 693.918.

Premie po zł. 250.— padły na nr. nr.: — 604.872 605.146 605.999 611.669 614.336 617.351 621.257 622.886 623.905 623.937 627.670 630.594 641.048 642.530 643.206 647.150 647.927 650.617 674.780 678.303 679.227 683.267 686.067 686.675 688.288 689.192 690.448 698.045.

Premie po zł. 100.— padły na nr. nr.: — 601.116 602.641 603.383 603.685 604.098 604.564 604.942 605.357 605.792 606.516 607.049 607.219 609.307 609.339 609.404 610.838 611.475 612.814 613.587 615.320 615.333 616.407 617.352 617.689 620.297 620.732 623.047 624.351 626.022 627.024 627.632 627.732 627.998 629.215 632.229 632.319 632,566 636,605 637,184 637.858 638.379 638.409 639,542 641.113 641.438 642.372 643.713 643.722 644.053 646.035 646.800 649.115 649.166 651.536 652.111 653,042 656,694 657,366 658.302 658.363 658.732 660.656 661.420 662.914 663.400 663.694 665.006 665.845 666.665 668.123 668,758 668,851 669.343 670,924 671,107 672,241 673,670 673.891 675.477 675.513 675,720 676,311 677.646 678.787 681.253 682.372 683.005 684.532 684,675 684.913 685.312 688.088 688.289 688.723 691.834 692.010 692.066 692.261 693.820 694.389 695.886 696.182 696.649 696.689 696.727 697.950.

Ponadto padły 283 premie po zł. 50.

Ogółem padło 424 premij na sumę 35.250.

O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii V-ej jest stały wzrost liczby premii w miarę wzrastania wkładów na książeczkę, przy czym po otrzymaniu premii, książeczki nie tracą swej ważności, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach pod warunkiem regularnego opłacania dalszych składek.

Premie wylosowane w poprzednim premiowaniu, dotychczas niepodjęte. zł. 100 nr. nr.: 623.056 660.059 665.896.

Zł. 50 — nr. nr.: 605.645 609.577 612.248 612,495 637,406 638.630 651,976 688.485 691.960 693,808 696.516.

Po raz drugi padły premie: zł. 250.— na nr. 611,669.

Zł. 100 na nr. nr.: 632.566 641.113 688,723.

Zł. 50 — 601,000 614.742 619,832 622.833 634.131 636.725 637,712 641.966 659.732 669.543.

Nasz reporter zanotował:

W fabryce Kozulskiego przy ulicy Wesołej Nr. 6 uległa wypadkowi przy pracy 35-letnia Ada Gertner (Pabianicka 78), odnosząc rany głowy. Poszkodowaną opatrzył lekarz pogotowia ratunkowego.

Edward Rynas, zam. przy ulicy Ciasnej Nr. 5 doniósł, że do mieszkania jego przybył szwagier Wacław Korasiński (Bednarska 20), wszczął z nim awanturę, pogryzł go, pobił i zabrał mu z kieszeni 40 złotych. Policja wdrożyła dochodzenie.

Na ulicy Łagiewnickiej napadnięty został przez nieznanych osobników i poraniony nożami 29-letni Konstanty Moniecki (Konopnickiej 29), odnosząc rany pleców i rąk. Pogotowie ratunkowe przewiozło rannego do domu.

Władysław i Józefa małż. Kaczorowscy, zam. przy ulicy Borowej Nr. 27 ulegli zatruciu nieświeżym pokarmem. Do małż. Kaczorowskich wezwano pogotowie ratunkowe. W stanie osłabionym pozostawiono ich na miejscu.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Towarowej Nr. 21 w czasie prania poparzona została wrzątkiem 45-letnia Teofila Szer. Poszkodowaną przewieziono w stanie ciężkim do szpitala.

Na posesji przy ulicy Smolnej Nr. 15 kopnięty został przez konia 35-letni Antoni Kucharczyk, woźnica z zawodu. Poszkodowany odniósł uraz brzucha i obrażenia głowy. Rannego opatrzyło pogotowie.

Na ulicy Głównej przed domem Nr. 64 padła z głodu i wyczerpania 69-letnia Antonina Pawełczykowa, bezrobotna i bezdomna. Staruszką zaopiekowali się przechodnie.

Dozorca domu przy ulicy Nowej Nr. 15 znalazł w bramie podrzucone dziecko płci żeńskiej w wieku około 12 tygodni. Dziecko przewieziono do miejskiego domu wychowawczego — za matką wdrożono poszukiwania.

Anteny zbiorowe

muszą być założone do dn. 1 lipca

Starosta Grodzki przypomina, iż w myśl rozporządzenia porządkowego p. wojewody — termin ostateczny, wyznaczony do założenia anten zbiorowych na dachach domów, upływa w dniu 1 lipca 1939 roku i winni nie zastosowania się do tego rozporządzenia będą pociągani do surowej odpowiedzialnośści administracyjno-karnej.

Jednocześnie starosta grodzki zwraca uwagę, iż przy urządzaniu anten zbiorowych muszą być równocześnie — w myśl przepisów powołanego rozporządzenia — instalowane odgromniki.

Nowy skwer

przed Domem-Pomnikiem im. Marsz. Piłsudskiego

Wydział Plantacji Zarządu Miejskiego przystąpi w najbliższych dniach do uporządkowania terenu, położonego przy zbiegu ulic Kilińskiego i Strzeleckiej, w ruchliwej dzielnicy miasta, w pobliżu dworca Fabycznego.

Na terenie tym urządzone zostaną **trawniki i efektowny kwietnik.** Skwer obejmować będzie mury Domu im. Marszałka Piłsudskiego.

W związku z powyższym, rozebrana została część płotu, od strony ul. Kilińskiego, zaś **plac przed Domem-Pomnikiem zostanie uporządkowany i oczyszczony z gruzu.**

Wypadek samochodowy

lekarza łódzkiego w Gdyni

Uległa wypadkowi samochodowemu, p. Eliza Cymerman, żona lekarza łódzkiego. Samochód, prowadzony przez dr. Cymermana, wpadł w Gdyni na ul. Gdańskiej na autobus miejski tow. komunikacyjnego. W wyniku wypadku p. Eliza Cymerman została ranna w głowę.

Pp. Cymermanowie pobrali się w przeddzień wypadku i wyjechali w podróż poślubną samochodem do Gdyni

SEN. ZMIGRYDER-KONOPKA W ŁODZI.

Klub Demokratyczny w Łodzi urządza w piątek, dnia 2-go czerwca o godz. 20.30 w Sali Tow. Śpiewaczego przy ulicy 11-go Listopada 21 odczyt senatora profesora Zmigrydera-Konopki na temat: „Obywatel a Państwo".

Odczyt wywołał w szerokich sferach naszego miasta powszechne zainteresowanie ze względu na osobę prelegenta i aktualny temat.

Przed sprzedaż biletów odbywa się codziennie prócz świąt w lokalu Klubu Demokratycznego przy ulicy Kilińskiego Nr. 49 między godz. 19—21 oraz w lokalu Klubu Demokrat. przy ulicy Piotrkowskiej 101 od godz. 10—19-ej.

Plastyka w Łodzi

Wystawa obrazów

Wacława Wąsowicza i „kompozycje figuralne"

Chociaż ostatnia wystawa **Wacława** Wąsowicza obejmuje przeważnie prace z lat 1937—1938, możnaby nazwać ją poniekąd retrospektywną, ponieważ znajdujemy tam również i najdawniejsze obrazy tego znakomitego malarza ze skomponowanymi przed równo dwudziestoma laty „Żniwami" na czele. Pisząc więc o linii rozwoju talentu Wąsowicza i metamorfozach, jakim ulegało jego artystyczne „credo", nie musimy uciekać się ani do dedukcji, ani do luźnych wspomnień. Tak usegregowany dorobek Wąsowicza pozwala nam z łat wością wykazać poszczególne etapy dążeń tego niespokojnego, ustawicznie poszukującego nowych form malarskiego wypowiadania się indywidualisty.

Twórczość Wacława Wąsowicza wykwitła na glebie cezannizmu. Malarz nie naśladuje jednak ślepo wzorów francuskich. Są one dla niego jedynie punktem wyjścia. Tylko przez krótki czas urzekają go ciemno-oleiste kompozycje figuralne Cezanne'a i bryłowatość kubizmu. Okres ten ilustrują najlepiej skomponowane w roku 1919 „Żniwa".

Następuje jednak rychło „exodus" z ziemi kubizmu z domu niewoli. Artysta wychodzi na szersze drogi. Kolory jego bladną, to znów stają się intensywniejsze. Pięknie stonowane malarstwo Wąsowicza około roku 1932 przeżywa jakgdyby nowy kryzys. Płótna jego — ciężkie, posępne i ponure — wykazują nawrót do ekspresji — kompozycje figuralne zaś ciążenie do stylizowanej deformacji. („Matka z dzieckiem", „Scena przy schodach", „W oborze").

Ale następne lata rozjaśnią znowu ciemne kolory prac Wąsowicza gamą jaśniejszą i radośniejszą. Artaysta, nie ustając w poszukiwaniach, wraca do niemal klasycznych zestawień kolorystycznych. Równocześnie obserwujemy u niego jakgdyby przesunięcie w stronę kulturalnie pojętego naturalizmu.

Wszechstronne są — jeśli chodzi o tematykę — pasje Wacława Wąsowicza. Interesuje go i kompozycja figuralna i portret, i pejzaż. Wystarczy, że zestawimy tu tylko parę tytułów najcenniejszych (naszym zdaniem) jego prac, a więc: „Dama z wachlarzem", „Obóz cygański", „Dziewczyny w ogrodzie", „Dziewczyna z gitarą"... A dalej: „Martwa natura", „Portret K. Witkowskiego" i t. d. Obok zastanawiającej rozmaitości tematów cechuje je niezrównane bogactwo efektów kolorystycznych, dążność do monumentalności — walory, które czynią z ich twórcy naprawdę ciekawego i nie przeciętnego malarza.

Wystawa pod nazwą „Kompozycja figuralna" jest niejako odpowiedzią tym teoretykom sztuki, którzy pragną wyeliminować z malarstwa treść i motyw fabularny, walcząc zaciekle przeciwko „literaturze w obrazie".

Grupa artystów, biorących udział w wystawie „kompozycji figuralnej" jest jednak zdania, że estetyzowanie na tematy wyłącznie natury formalnej jest zbyt jałowe a pozbawienie obrazu tak zwanej treści zuboży go.

W ich interpretacji wprowadzenie do obrazu fabuły bogaci kapitalnie ewentualności kompozycyjne.

Dwaj czołowi malarze tej grupy, więc: prof. Leonard Pekalski i Felician Kowarski konsekwentnie idąc dalej, zahaczają o tematy ściśle historyczne (a więc motywy, będące na indeksie wśród zwolenników wielu współczesnych kierunków malarskich).

Leonard Pękalski wystawia świetnie skomponowaną, mocą w wyrazie „Noc Listopadową", zaś **Felicjan Kowarski** portret zbiorowy „Rok 1863".

Twórczość niezapomnianego, przedwcześnie zmarłego **Zygmunta Waliszewskiego,** reprezentują harmonijnie skomponowane, szczęśliwie powiązane rytmem świeżych kolorów projekty plafonów. **Henryk Gotlib** wystawia kompozycję „Rzeźbiarz Jacek Puszet z rodziną", **Karol Larisch** „Kompozycję figuralną", **Franciszek Bartoszek** „Kuźnie", **Józef Czapski** „Bufet stacyjny", **Jan Wodyński** „Kompozycje figuralne".

Portret artysty malarza W. Taranczewskiego, pendzla **Tytusa Czyżewskiego,** jest dowodem kompletnego odwrotu twórcy krakowskiego futuryzmu od dawniej głoszonych haseł.

Znakomity uczony prof. Uniwersytetu Lwowskiego, Leon Chwistek, twórca „strefizmu" stonował również ostrość swoich dawnych tez. A ciekawa, pełna kultury i inwencji jego „Kąpiel słoneczna" dowodzi, że kolorowość świata, oglądana przez pryzmat „szkiełek mędrca" daje często interesujące efekty.

M. J.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 31 maja 1939 r. | Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Orzeczenia N.T.A.

Z ostatnio ogłaszanej judykatury podatkowej Najwyższego Trybunału Adminisracyjnego podajemy poniżej kilka ciekawszych wyroków:

1) W konkretnym wypadku płatnik miał, prócz innych źródeł dochodowych — także udział w spółce jawnej. Na podstawie m. in. badania ksiąg, dokonanego przez urząd skarbowy z miejscowości, w której się znajduje ta spółka — właściwy urząd skarbowy wymierzył podatek dochodowy płatnikowi. Następnie, opierając się na księgach owej spółki — władza skarbowa dokonała **wymiaru dodatkowego.** NTA. kierując się tym, że niesporne jest, że danych uznanych za „później ujawnione" zaczerpnięto z tych samych ksiąg handlowych, na których opiera się wymiar pierwotny, że **wogóle nie mogą być kwalifikowane jako „później ujawnione" takie okoliczności, które widoczne były z ksiąg handlowych lub gospodarczych, zaofiarowanych przez płatnika na dowód i zbadanych przed wymiarem, że nowe ustosunkowanie się władzy wymiarowej do takich ksiąg nie uprawnia do wymiaru dodatkowego** — uznała, — iż wymiar taki jest niedopuszczalny.

***

2) Trybunał rozważał w ciekawym związku **kwestię prostowania zeznań przez płatników.** Płatnik w styczniu 1931 r. sprostował swoje zeznanie o dochodzie za r. 1928, żądając dodatkowego potrącenia kwoty odsetek należnych za ten rok w myśl wyroku sądowego zapadłego w październiku 1930 roku. W lutym roku 1931 płatnik przedłożył sprostowany o kwotę odsetek bilans oraz rachunek zysków i strat. W związku z tym NTA wyjaśnił co następuje: **NTA stoi na stanowisku, iż płatnikom przysługuje w ogólności prawo prostowania zeznania, płatnikom podlegającym opodatkowaniu na podstawie ksiąg — po prawidłowym sprostowaniu zamknięcia rachunkowego.** Takie prostowanie zeznania może mieć na celu usunięcie błędów, jakie w nim zaszły na podłożu prawnym lub faktycznym, zawsze jednak musi ono — z uwagi na ustawową konstrukcję podstawy wymiaru — **pozostawać w granicach stanu faktycznego z okresu roku kalendarzowego, gospodarczego lub operacyjnego, decydującego dla wymiaru** O ile więc chodzi o wymiar na podstawie ksiąg sprostowanie zamknięcia musi pozostawać w **granicach stanu rzeczy z dnia bilansowego — jeżeli ma być skuteczne w dziedzinie podatkowej.** Innymi słowy, musi ono polegać na usunięciu z zamknięcia błędów i nadaniu w ten sposób zamknięciu takiej treści, jaką ono powinno było już pierwotnie posiadać, gdyby było sporządzone prawidłowo. Natomiast — stwierdził NTA — **„nie może sprostowanie zamknięcia, o jakim mowa, być wyrazem zaszłości z czasu późniejszego, po dniu bilansowym".**

***

3) Trybunał rozstrzygnął dość trudną kwestię **podatku dochodowego od bonifikat w odsetkach.** Władza wymiarowa po dokonaniu kontroli ksiąg ustaliła dochód z przedsiębiorstw m. i. przez doliczenie do zeznanej straty kwoty odsetek, objętych bonifikatą udzieloną płatnikowi przez bank. Trybunał w danym wypadku wziął pod uwagę następujące momenty: **Ustawa o państwowym podatku dochodowym na którą powołują się skarżący jako też i sama judykatura NTA dopuszczają w przedsiębiorstwach, nie będących osobami prawnymi, a prowadzących prawidłowe księgi handlowe, per analogiam do osób prawnych — opodatkowania nie efektywnego dochodu, lecz książkowego zysku bilansowego oraz księgowania na rozchód nie tylko efektywnie poniesionych wydatków, lecz i nie poniesionych faktycznie, byleby przypadały na opodatkowany okres gospodarczy.** Zdaniem wobec tego NTA, skarżący prawidłowo postąpili, księgując bonifikatę odsetek w sposób wykazujący zysk i nie mogą uważać, iż w danym wypadku zachodzi powiększenie majątku, uzasadniające potrącenie kwoty tego powiększenia przy wymiarze podatku.

***

4) Sprawa metody sporządzania inwentarza, nasuwająca w praktyce tyle wątpliwości wyjaśniona została w jeszcze jednym wyroku NTA. Trybunał swój pogląd wypowiada w tym wyroku w sposób ogólny następująco: **O ile chodzi o prawidła buchalterii, to nie precyzują one wymogów metody wyceniania wartości i remanentu i kwestia zastosowania takiego czy innego sposobu tego wyceniania jest dla oceny prawidłowości ksiąg handlowych obojętna, o ile tylko zastosowany sposób wyceniania umożliwia ustalenie rzeczywistej wartości remanentu** (in concreto Trybunał uznał np. za pozostawione uznaniu przyjęcie za podstawę ustalenia zapasu towarów — miary czy wagi). Ponieważ prawidłowość iwentaryzacji jest zależna od dostosowania jej do zasad bilansowania i zwyczajów handlowych danej branży, winna władza w prawidłowym postępowaniu ustalić zwyczaje panujące w tym zakresie w danej branży. Tak samo zresztą, zdaniem NTA, w drodze ekspertyzy biegłych należy ewent. badać czy wycenienie odpowiada rzeczywistości wartości towaru. A więc taką drogą należy kontrolować zarówno dopuszczalność metody inwentaryzacji jak i jej stronę szacunkową.

Jur.

Wzrost wskaźnika produkcji włókienniczej

w związku ze spodziewaną poprawą sytuacji finansowej wsi

W Łodzi w najbliższych już dniach rozpoczyna się **produkcja włókiennicza na sezon zimowy.** Sezon ten ma, jak wiadomo, dla włókiennictwa łódzkiego decydujące znaczenie.

Przebieg sezonu zimowego uzależniony jest przede wszystkim od zbytu artykułów włókienniczych na wsi. Dla tego też, już na samym początku sezonu, przemysł łódzki śledzi z uwagą sytuację wsi.

Dotychczas opinie rolników-fachowców **są optymistyczne.** Przewidywany jest duży urodzaj zbożowy w kraju, który w tym roku powinien wpłynąć **na poprawę ekonomiczną i finansową wsi.** W latach ubiegłych każdy pomyślniejszy urodzaj powodował zakłócenia gospodarcze i niejednokrotnie efekt finansowy urodzaju i zwiększonych zbiorów był wręcz ujemny.

W tym roku, zdaniem sfer zainteresowanych, zwiększone zbiory płodów rolnych przyniosą w rezultacie wbrew dotychczasowym tradycjom, — **stabilizację cen płodów rolnych na wyższym poziomie oraz wzrost rentowności produkcji wiejskiej.**

Zarówno sytuacja międzynarodowa jak i wczesna ingerencja państwa mają wpłynąć na korzystną zmianę sytuacji na rynkach rolnych.

Nie ulega wątpliwości, że w tym roku tendencja na światowych rynkach rolnych będzie **mocna.** Wobec naprężonej sytuacji politycznej, poszczególne państwa gromadzić będą większe zapasy zboża i w ten sposób uniknie się nadmiernej podaży zbóż na rynku amerykańskim oraz na rynkach rolniczych europejskich.

Wraz z poprawą sytuacji na rynkach rolnych, nastąpi i u nas zwyżka cen płodów rolnych. Spodziewać się również należy wczesnej ingerencji państwa na rynku rolnym, zmierzającej z jednej strony do zapobieżenia wyzbywaniu się zbóż przez rolników natychmiast po żniwach po niskich cenach, a z druginej strony, do zaopatrzenia się, wzorem innych państw, w dostateczną ilość zboża i innych płodów rolnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, zapowiadany urodzaj przyczyni się w tym roku do znacznej poprawy sytuacji wsi i powiększenia rentowności produkcji rolnej.

Wzrost rentowności rolniczej powinien wpłynąć na ożywienie obrotów pomiędzy włókiennictwem łódzkim a wsią, zwłaszcza, że wieś polska nie jest dostatecznie zaopatrzona w artykuły włókiennicze.

Powyższa analiza stosunków, zdaniem poważnych sfer włókienniczych pozwala przypuszczać, że przyszły sezon zimowy we włókiennictwie łódzkim przyniesie znaczne zwiększenie zbytu towarów włókienniczych na wsi.

Z tych też względów spodziewany jest poważny **wzrost wskaźnika produkcji włókienniczej na samym początku sezonu,** to jest w drugiej połowie m. czerwca oraz w m. lipcu.

Zwiększenie kredytów na inwestycje ogólnogospodarcze

Plan inwestycyj „cywilnych" będzie normalnie wykonany

Uchwalona przez Sejm i ogłoszona dnia 27 marca ustawa o inwestycjach z funduszów publicznych upoważnia rząd do wydatkowania — niezależnie od sum przewidzianych w budżecie państwa i w ustawach specjalnych — kwoty **1.200 miln. zł.** na inwestycje z Funduszu Obrony Narodowej i 815 **miln. zł.** na inwestycje o charakterze ogólno - gospodarczym w okresie najbliższego 3-lecia.

Wydarzenia, jakie nastąpiły bezpośrednio po ogłoszeniu tej ustawy, sprawiły, że realizacja planu inwestycyjnego siłą rzeczy przesunęła się w kierunku inwestycji związanych z obroną narodową, natomiast w zakresie inwestycji ogólno - gospodarczych mobilizacja kredytowa było mniejsza. Jedynie Fundusz Pracy, posiadający własne źródła dochodowe — zgodnie z ustalonym planem — przeznaczył większe kwoty na akcję zatrudnienia, czego rezultatem było poważne zmniejszenie się liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Obecnie, jak się dowiadujemy, **ministerstwo skarbu przystąpiło do uruchomienia większych kredytów na sfinansowanie inwestycji ogólno gospodarczych w rozmiarach, które na miesiąc maj i czerwiec br. przewyższają zwykle stosowany kontyngent i wyniosą około 55 miln. zł.** Kredyty te rozdysponowane zostaną w ramach planów poszczególnych resortów, przede wszystkim na cele komunikacyjne (koleje, drogi i inwestycje wodne), a następnie elektryfikacyjne, inwestycje rolnicze itd.

W ten sposób ustalony plan t. zw. inwestycji cywilnych będzie wykonywany normalnie. (IS)

Giełdy światowe w ub. tygodniu

Dalsza zwyżka polskich pożyczek

Na światowych giełdach papierów wartościowych panowała w tygodniu ubiegłym na ogół tendencja mocna. Przyczyniły się do tego głównie pomyślniejsze wiadomości polityczne, a zwłaszcza zarysowujące się możliwości rychłego zawarcia sojuszu angielsko-sowieckiego.

Prócz tego na niektórych rynkach na rozwój tranzakcji wpływało pomyślnie odprężenie na rynkach pieniężnych.

W a l l s t r e e t wykazywała w tygodniu ubiegłym tendencję niejednolitą. Początkowo kursy podniosły się, a obroty były większe. W połowie tygodnia nastąpiło lekkie osłabienie. Od czwartku jednak zaznaczyła się znowu tendencja mocniejsza.

Dużym popytem cieszyły się w tygodniu ubiegłym akcje fabryk samolotów, w związku z większymi zamówieniami zagranicznymi, akcje kolejowe, chemiczne, elektryczne, kauczukowe i naftowe. Natomiast akcje fabryk motorów i samochodów miały na skutek akcji strejkowej w tych gałęziach przemysłu usposobienie słabsze.

Kursy pożyczek polskich przeważnie zwyżkowały. W dniu 26 b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 19 b. m.): 8 proc. Poż. Dillona 48.00 (47.00), 7 proc. Poż. Stabilizacyjna 39.00 (40.00), 6 proc. Poż. Dolarowa 36.50 (36.50), 7 proc. Poż. m. Warszawy 29.00 (28.50), 7 proc. Poż. Śląska 29.00 (27.00).

N a g i e ł d z i e l o n d y ń s k i e j dużym popytem cieszyły się brytyjskie papiery państwowe, jako też krajowe akcje przemysłowe. Silniejszą zwyżkę osiągnęły akcje fabryk motorów, samolotów, samochodów, browarów, akcje kolejowe, i naftowe. Poszukiwano akcji metalowych i kopalń złota.

Obroty na giełdzie były większe, niż w tygodniu poprzednim. Sfery giełdowe spodziewają się, że po zawarciu sojuszu angielsko-sowieckiego obroty w Londynie znacznie się zwiększą, a kursy poważnie się podniosą. Pakt ten oceniają bowiem sfery gospodarcze Anglii jako zabezpieczenie pokoju.

N a g i e ł d z i e p a r y s k i e j przeważał nastrój mocny przy obrotach ożywionych. Przyczyną tego były przede wszystkim pomyślniejsze wiadomości z giełd zagranicznych, a następnie także odprężenie międzynarodowej sytuacji politycznej. Dobrym popytem cieszyły się w tygodniu ubiegłym akcje chemiczne, żelazno-hutnicze, węglowe, naftowe, elektryczne i bankowe. Renty miały tendencję niejednolitą, w porównaniu jednak z kursami końcowymi z zeszłego tygodnia osiągnęły zwyżkę.

W Z u r y c h u tendencja była mocniejsza, obroty większe. Interesowano się akcjami bankowymi, jako też akcjami przemysłu krajowego. Pożyczki zagraniczne znajdowały również chętnych nabywców.

G i e ł d a b e r l i ń s k a miała początkowo tendencję mocną, obroty były jednak małe. W środku tygodnia nastrój, na skutek niepomyślnych dla Niemiec wiadomości politycznych, uległ osłabieniu.

N a g i e ł d z i e w a r s z a w s k i e j obroty były na ogół mniejsze.

Emigracja do Niemiec

zupełnie ustała

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w marcu rb. wyemigrowało z Polski **2.028 osób,** w tym 874 do krajów europejskich i 1.154 do pozaeuropejskich.

Z ogólnej liczby wychodźców na Francję przypada 678 osób, na Łotwę 143 osób, Kanadę 289, Palestynę 285, Stany Zjednoczone 231 i t. d.

Należy zanotować, że do Niemiec **w marcu rb. wyemigrowało tylko 9 osób, gdy przed rokiem 5.088, a w ciągu całego zeszłego roku 63.611 osób.** (IS)

Belgia zakupuje

polskie żyto

Jak się dowiaduje Agencja „Iskra", w wyniku porozumienia z grupą kapitalistów belgijskich, w najbliższym czasie zostaną zakupione dla Belgii znaczne transporty polskiego żyta. **Wartość powyższej tranzakcji wyniesie sumę 7 milionów złotych,** a więc mniej więcej tyle, ile wyniósł cały eksport żyta w kwietniu rb.

Niezależnie od tego, ta sama grupa kapitalistów belgijskich zakupi również pewne ilości **jęczmienia.**

Statki sowieckie

bunkrują w Gdyni

Gdynia staje się coraz bardziej portem bunkrowym o międzynarodowym znaczeniu. Z reguły zaopatrują się tu w paliwo większość tonażu krajów bałtyckich i bardzo wiele statków skandynawskich, z których bardzo dużo specjalnie przybywa do Gdyni po bunkier.

Ostatnio zaczęły zaopatrywać się w paliwo i statki sowieckie. Dotychczas brały tu jednakowoż bunkier tylko statki przybywające do Gdyni z ładunkiem lub po ładunek. Obecnie zaś rozpoczęły bunkrowanie i statki nie związane ładunkiem z portem gdyńskim. W tych dniach bunkrowały tu między innymi parowce sowieckie „Urasi" i „Szelon", zdążające z ładunkiem drzewa z Leningradu do Holandii. (IS)

Giełda pieniężna

Warszawa, 30 maja

Belgia 90.60 — 90.82 — 90.38, Berlin 213.07 — 212.01, Gdańsk 100.25 — 99.75, Holandia 285.80— 286.52 — 285.08, Kopenhaga 111.20 — 111.48 — 110.92, Londyn 24.90 — 24.97 — 24.83, Nowy Jork 5.32.5/8 — 5.30.1/8, Nowy Jork-kabel 5.31.5/8 — 5.32.7/8 — 5.30.3(8, Oslo 125.10 — 125.42—124.78, Paryż 14.10 — 14.14 — 14.06, Sztokholm 128.25— 128.57 — 127.93, Zurych 119.95 — 120.25—119.65, Helsinki 11.00—10.94, Włochy 28.05 — 27.91.

AKCJE: Bank Polski 108.00, Bank Zachodni 28.00, Granat 108.00, Lilpop 90.00 — 91.50, Modrzejów 18.50, Ostrowiec 77.50, Norblin 98.00, Starachowice 54.00, Żyrardów 53.00, Haberbusch 56.00 — 57.25. Tendencja przeważnie mocniejsza.

PAPIERY PROCENTOWE: Poż. Wewnętrzna 60.50, Inwestycyjna I-ej emisji 76.00 serie 81.00 II-ej em. 77.00 serie 82.00, Konwersyjna 65.00 — 62.00 setki 60.00 dr. Dolarówka 39.25, Konsolidacyjna 61.50 — 60.50 ost. dr. 4 i pół proc. Ziemskie seria V-ta 55.00—55.50, 4 i pół proc. Poznańskie seria I-sza 53.50, 4 i pół proc. Warszawy 65.75, 5 proc. Warszawy stare 67.50—69.50, 5 proc. Warszawy 1933 r. 63.25 — 64.50 — 65.50 ost. dr., 5 proc. Warszawy 1936 r. 61.00, 6 proc. Oblig. Warszawy 8 i 9 em. 67.50.

Tendencja dla pożyczek słabsza, dla listów miejskich mocniejsza, dla ziemskich utrzymana.

W obrotach pozagiełdowych: 3 proc. renta ziemska odcinki po 1.000 zł. — 49.50, po 500 zł.— 49.50, po 100 zł — 76.00, Cukier 36, 5 proc. Lublina z 1933 r. 57.00, 4 i pół proc. Listy Ziemskie po 200 zł. — 56.00.

* * *

Pierwszy dzień po świętach giełda warszawska wykazała ożywienie i mocną tendencję. W dziale papierów państwowych jedynie pożyczka Inwestycyjna wykazuje spadek o 100 pkt. Poza tym wszystkie inne papiery miały kurs do... utrzymany.

W dziale listów zastawnych panowała tendencja dość mocna. W zestawieniu z przedświątecznymi kursami listy Warszawskie z 1933 roku zyskały 150 punktów, 5 proc. Warszawskie tak... stare — blisko 300 punktów. Obligacje 8 i 9 emisji — 75 punktów. Listy Ziemskie utrzymały się po kursach przedświątecznych przy mocniejszym odcieniu.

Na rynku akcyj Bank Polski stracił 100 pkt., Bank Zachodni notowany po 28 zł. podczas gdy ostatnie notowania z pierwszych dni marca oscylowały dookoła 40 zł. Tam mocny spadek daje się wytłumaczyć niewypłaceniem dywidendy, która była spodziewana. Z innych akcyj względnie nisko stoi Haberbusch, gdzie spodziewano się ... proc. dywidendy, a otrzymano znacznie niższą.

Akcje metalurgiczne na ogół mocniejsze. Lilpop zyskał 150 punktów, Starachowice — 150 punktów, Ostrowiec — 250 pkt. Modrzejów stracił 25 punktów.

Notowane były po raz pierwszy od dłuższego czasu akcje Granatu po 108 zł.

Dziś, 31-go maja, odbędzie się ogólne zebranie Starachowic oczekiwane z zainteresowaniem przez licznych posiadaczy tej popularnej akcji. Dywidenda spodziewana wyniesie przypuszczalnie 3 do 4 proc.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: Dolarówka 39.50 — 39.00, Poż. Inwestycyjna I-ej em. 77.50—77.00, II-ej emisji— 78.50—78.00, Konsolidacyjna 61.75 — 61.25, Wewnętrzna 60.75 — 60.25, Bank Polski 110.00 — 109.00. Tendencja utrzymana.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Otręby pszenne grube 11.75 — 12.00, otręby pszenne średnie 11.50 — 11.75. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 102 tony.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 30 maja.

Nazwa papieru	Dziś	Przed świętami	Przed mies.	Przed rokiem
...% Inw. I. em.	76.—	77.—	85.—	79.—
4½% Wewn.	60.50	60.50	62.—	65.—
...% Konwers.	65.—	—.—	67.—	70.—
Dolarówka	39.25	39.—	41.—	41.50
...% L. Ziem.	55.50	55.50	58.—	64.75
...% L. Warsz. 1933	64.50	63.—	69.—	72.75
...% L. Łódz. 1933	—.—	55.—	60.—	65.—
Bank Polski	108.—	109.—	116.—	119.—
Lilpop	91.50	90.—	90.—	74.25
Żyrardów	53.—	—.—	63.—	51.75

NOTOWANIA BAWEŁNY
z dnia 27-go i 29-go maja 1939 r.

NOWY JORK: Loco 9.77 (9.74), czerwiec ... (9.29), lipiec 8.90—91 (8.89—90), sierpień ... (8.25), wrzesień 8.43 (8.30), październik 8.33 (8.20), listopad 8.21 (8.09), grudzień 8.09—8.12 (7.98—99), styczeń 8.08 (7.95), luty 8.03 (7.92), marzec 7.98 (7.88), kwiecień 7.98 (7.87) maj 7.98 (7.86).

NOWY ORLEAN: Loco 9.25 (9.40), lipiec 9.04 (8.93—94), październik 8.42 (8.30), grudzień 8.21— (8.10), styczeń 8.18—20 (8.06—08), marzec ...—12 (7.98—99), maj 8.09—11 (7.96—98), lipiec ...—08 (7.93—95).

Dziś, w środę o godz. 4-ej po poł. „Podanie ... Płacie" w reżyserii K. Pągowskiego w abonamencie szkolnym.

Cyfry w nawiasach oznaczają notowania z dnia 29 maja r. b.

Eksport Polski do Palestyny wzrasta

Saldo jest jednak nadal dla Polski ujemne

W kwietniu br. wywóz z Polski do Palestyny wyraził się cyfrą **1 miln. 160 tys. zł.**, a import z Palestyny do Polski **— 1 miln. 480 tys. zł.** W ciągu pierwszych 4 miesięcy roku bieżącego eksport z Polski do Palestyny wynosił 5 miln. 150 tys. zł., import zaś z Palestyny do Polski 5 miln. 670 tys. zł. **Saldo ujemne dla Polski w pierwszych 4 miesiącach roku bieżącego wynosiło więc około pół miliona zł.**

W tym samym okresie roku ubiegłego eksport z Polski do Polestyny wyrażał się cyfrą 2 miln. 800 tys. zł., import z Palestyny do Polski 4 miln. 400 tys. zł. Saldo ujemne dla Polski wynosiło więc 2 miln. 100 tys. zł.

W porównaniu z rokiem ubiegłym w pierwszych 4 miesiącach roku bieżącego **saldo ujemne zmniejszyło się** mimo wzrostu importu z Palestyny do Polski **dzięki dwukrotnemu wzrostowi eksportu w roku bieżącym.**

Eksport z Polski do Palestyny w pierwszych 4 miesiącach 1939 roku był większy niż w pierwszych 8 miesiącach roku 1938, kiedy obowiązywała jeszcze umowa clearingowa pamiędzy Polską a Palestyną. (wł)

Pertraktacje w sprawie eksportu do Rosji

Przemysł białostocki ma otrzymać zamówienia na 3 miliony złotych

Białystok, 30 maja.

Jak już donosiliśmy, powrócili w tych dniach z Rosji przemysłowcy białostoccy, którzy pertraktowali w sprawie uzyskania większych zamówień dla tutejszego przemysłu włókienniczego.

Delegacja omówiła z przedstawicielami sowieckich sfer gospodarczych **szczegóły, dotyczące zamówień, przy czym przestudiowana została kalkulacja cen oraz gatunki towarów, nadających się dla rynku rosyjskiego.**

Mają to być większe zamówienia na sumę około 3 milionów złotych, które pozwolą na uruchomienie wszystkich większych fabryk białostockich.

Wieści sportowe

Skład Polski
na mecz ze Szwajcarią

Warszawa, 30 maja.

Na niedzielny międzypaństwowy mecz piłkarski ze Szwajcarią, który się odbędzie w Warszawie, kapitan związkowy PZPN p. Kałuża ustalił następujący skład reprezentacji Polski:

Bramkarze — Krzyk i Mrugała.

Obrońcy — Twórz, Szczepaniak i Giemza.

Pomocnicy — Sumara, Nyc, Dytko, Jabłoński.

Napastnicy — Pochopin, Piątek, Cebula, Wilimowski, Kulawik, Pytel, Baran.

Pierwszy dzień
mistrzostw tenisowych Polski

Poznań, 30 maja.

We wtorek rozpoczęły się w Poznaniu na kortach AZS 18-te mistrzostwa Polski w tenisie. Mistrzostwa odbywają się pod protektoratem wojewody poznańskiego Bociańskiego. Pierwszego dnia rogerano mniej ważne spotkania. Czołowi tenisiści wezmą dopiero udział w rozgrywkach środowych.

Wyniki pierwszego dnia były następujące:

W grze pojedyńczej panów Stefański pokonał Gostyńskiego 6:1, 6:1, 6:3, Ksawery Tłoczyński wygrał z Borowczakiem 6.1, 6:1, 6:0, Horain zwyciężył Moeninga 6:3, 6:3, 6:3, a Czajkowski odniósł zwycięstwo nad Piotrowskim 6:3, 6:1, 6:3.

W grze pojedyńczej pań Bemówna wyeliminowała Lehfeldową 6:1, 6:2, Łuniewska wygrała z Wilczkówną 6:3, 6:3, Gajdzianka zwyciężyła Popławską 6.4, 6.2, Słodówna pokonała Neumanównę 7:5, 8:6, a Bojanówna wyeliminowała Ulrychsową 6:3, 6:3.

W grze juniorów wyniki były następujące: Zborowski — Banasiak 6:4, 6:3, Hudoczy — Wesołowski 6:3, 6:8, 6:1.

W grze mieszanej para Bemówna — Konczak wygrała z parą Lehfeldowa — Moening 6:2, 6:2.

W grze seniorów Albrecht wygrał z Pawłowskim 6:4, 7:5.

W środę grają czołowi tenisiści polscy z Ignacym Tłoczyńskim. Hebdą, Baworowskim i Tarłowskim na czele.

Budapeszt—Łódź
W niedzielę mecz szczypiorniaka

W najbliższą niedzielę, 4-go czerwca, odbędzie się w Łodzi o godz. 17.15 na stadionie K.P. Zjednoczone przy ul. Kilińskiego 188 międzynarodowy mecz szczypiorniaka Łódź — Budapeszt.

Mecz ten zapowiada się b. ciekawie, gdyż pod nazwą Budapeszt wystąpi oficjalna reprezentacja Węgier, która w sobotę, 3-go czerwca, rozegra w Warszawie mecz międzypaństwowy z Polską. Szczypiorniści węgierscy reprezentują b. wysoki poziom i bilans ich spotkań międzypaństwowych jest b. korzystny.

Reprezentacja Łodzi została już ustalona, jednak zajdą w niej prawdopodobnie jeszcze zmiany. Mecz Łódź — Budapeszt zostanie poprzedzony przedmeczem szczypiorniaka żeńskiego drużyn lokalnych.

Dalsze spotkania
o mistrzostwo klasy A

W nadchodzącą niedzielę odbędą się dalsze mecze o mistrzostwo klasy „A" Ł.O.Z.P.N. Wyznaczono część tych spotkań, które miały się odbyć 3 maja, lecz zostały wówczas odwołane, a więc: K.P. Zjednoczone — P.T.C., w Pabianicach: Sokół (Pabianice) — W.K.S. i Burza — Strzelecki K.S., a w Zgierzu: Ł.T.S.G.— Sokół (Zgierz).

Jubileusz 30-lecia
Łódzkiego Klubu Sportowego

W dniach od 3 do 11-go czerwca odbędą się w Łodzi uroczystości jubileuszowe 30-lecia Łódzkiego Klubu Sportowego. Program imprez jubileuszowych przedstawia się imponująco.

W ciągu soboty i niedzieli (3 i 4 czerwca) odbędzie się turniej piłkarski przy udziale ligowych drużyn Warty, Polonii, Union-Touringu oraz Ł.K.S-u. Odbędzie się również turniej piłki ręcznej przy udziale wielokrotnego mistrza Polski w koszykówce K.P.W. (Poznań). Pierwszego dnia uroczystości jubileuszowych klubu w sobotę, 3-go czerwca, odbędzie się w lokalu ŁKS-u przy ulicy Pierackiego Nr. 5 o godz. 20.30 bankiet, na który zarząd zaprasza również wszystkich b. działaczy i weteranów ŁKS-u, do których ze względu na zmianę adresów i przeniesienie się do innych miejscowości zaproszenia osobiste nie mogły być wysłane.

W dniu 8 czerwca odbędzie się na stadionie przy Al. Unii wielka ogólnopolska impreza lekkoatletyczna przy udziale najlepszych zawodników polskich oraz czołowych lekkoatletów lokalnych. W dniu 11 czerwca na pływalni Ł.K.S-u odbędą się ogólnopolskie zawody pływackie przy udziale warszawskiego AZS-u oraz znanych pływaków polskich (Jędrysek, Bolówna i in.). Tego samego dnia odbędzie się również ogólnopolski wyścig szosowy na trasie Łódź — Stryków — Brzeziny— Rokiciny — Tomaszów Maz. — Piotrków — Łódź, na dystansie 145 klm.

Poza tym odbędą się również jubileuszowe zawody tenisowe i strzeleckie. Z okazji jubileuszu zostaje wydana pamiątkowa jednodniówka Ł.K.S. Protektorami jubileuszu są: p. wojewoda łódzki Henryk Józewski, J. E. ks. biskup Włodzimierz Jasiński, dowódca O.K. Ken. Wiktor Thommee i prezydent miasta Jan Kwapiński.

Mistrzostwa lekkoatletyczne
łódzkiej klasy A

W ciągu soboty i niedzieli odbędą się na stadionie K.P. Zjednoczone przy ulicy Kilińskiego mistrzostwa lekkoatletyczne okręgu łódzkiego dla kobiet i mężczyzn. klasy „A".

Mistrzostwa zapowiadają się bardzo ciekawie, ze względu na dobrą formę czołowych zawodników łódzkich.

Kolonie letnie Rodziny Urzędniczej

Na odbytym w dniu 24 maja r. b. zebraniu rodzicielskim postanowiono wzorem lat ubiegłych urządzić i w tym roku kolonie letnie dla dzieci stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza".

Zebranie rodzicielskie wybrało sobie na kolonie miejscowość na Podkarpaciu Wełdziż k. Doliny województwa stanisławowskiego, prowadzoną koedukacyjnie w bezpośredniej administracji Polskiego Towarzystwa „Dzieci na wieś" we Lwowie.

Kolonie będą trwały 6 tygodni i rozpoczną się w pierwszych dniach lipca r. b. Na kolonie przyjmowane będą dzieci w wieku a) dziewczynki od 8 lat do 16 lat, b) chłopcy od 8 do 14 lat.

Zgłoszenia dzieci na wspomniane kolonie, ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, mogą być dokonane do dnia 12 czerwca 1939 r. Późniejsze zapisy nie będą uwzględniane.

Zapisy uprasza się zgłaszać pisemnie lub ustnie w urzędzie wojewódzkim łódzkim na ręce p. Jadwigi Dziechcińskiej p. nr. 115 — gdzie też można otrzymać wszelkie ew. dalsze bardziej szczegółowe informacje.

Dział oficjalny ŁOZPN

Komunikat WG i D Nr. 49
z dnia 30 maja 1939 roku

1. Odwołuje się zawody o mistrzostw kl. A ŁTSG — UT Ib, wyznaczone na dzień 8 czerwca 1939 r.

Zawody powyższe wyznaczone zostaną w terminie późnieiszym.

2. Wyznacza się mecze kwalifikacyjne o mistrzostwo kl. A na rok rozgrywkowy 1938—1939 a mianowicie:

a) czwartek, dnia 8 czerwca 1989 r. godz. 17.30 — boisko ŁKS: ŁKS—ŁTSG;

b) niedziela, dnia 11 czerwca 1939 r. godz. 17.30 — boisko ŁKS: ŁTSG—ŁKS.

3. Wzywa się zawodników Antczaka Bronisława i Antczaka Zygmunta z ŁTSG do sekretariatu Związku na dzień 7 czerwca 1939 roku godz. 19-ta.

Za stawiennictwo wyżej wymienionych zawodników w wyznaczonym terminie czyni się odpowiedzialnym ŁTSG.

4. Karze się zawodników:

a) Szajkiewicza Bolesława (ŻSSG Hakoah Łódź) 4-tygodniową dyskwalifikacją od dnia 29 maja do dnia 25 czerwca 1939 r. par. 124 k.

b) Zaklikowskiego Jakóba (ŻSSG Hakoah Łódź) surową naganą par. 124 a.

c) Szypera Chaima (ŻSSG Hakoah Łódź) i Mróza Mariana (Sokół Aleks.) obydwuch 3-miesięczną dyskwalifikają od dnia 29 maja 1939 r. do dnia 28 sierpnia 1939 r. par. 124 e.

Wszystkich wyszczególnionych karze się za przewinienia na zawodach o mistrzostwo kl. B Sokół (Aleks.) — ŻSSG (Hakoah Łódź).

Kronika szachowa

NIEROZSTRZYGNIĘTY WYNIK TURNIEJU W AMSTERDAMIE.

W Amsterdamie zakończył się w tych dniach niewielki międzynarodowy turniej, w którym wzięło udział 4-ch holenderskich mistrzów (dr. Euwe, Cortlever, Fontein, Landau) oraz z zagranicy Flohr (Czechy) i Szabo (Węgry). Do ostatniej rundy bezapelacyjnie prowadził Flohr, mając przy 3 i pół pkt. z 4 partii (jeden remis z Szabo) największe widoki na pierwszą nagrodę. W ostatnim dniu turnieju Szabo zremisował z słabiutkim Fonteinem, Flohr w decydującym spotkaniu niespodziewanie przegrał do ex-championa świata dr. Euwego, a Cortlever pokonał Landaua. W ten sposób pierwsze 3 nagrody podzielone zostały przez Euwego (Hol.), Flohra (Czechy) i Szabo (Węgry), którzy osiągnęli równą ilość punktów (3 i pół z 5 partii). Pozostałe trzy miejsca, również z jednakową ilością punktów, zajęli Corlever, Fontein i Landau (Holandia).

DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA WARSZAWY.

Finałowe rozgrywki o mistrzostwo drużynowe Warszawy dały następujący wynik: — W. T. Zwolenników — 42 i pół p., Hatechia (zeszłoroczny mistrz) — 42 p., YMCA — 37 p., Akademicy — 26 i pół p., Rembertów — 24 p., KPW — 20 p., Skarbowcy — 18 p., Podoficerowie — 14 p. Tytuł mistrza drużynowego Warszawy przypadł znów po 5-letniej przerwie W. T. Zwolenników (najstarszy klub szachowy stolicy), z ramienia którego występowało szereg znanych graczy z Przepiórką i Najdorfem na czele.



Bóle artretyczne reumatyczne podagryczne

najwięcej dokuczają na zmianę pogody, w czasie zimna słoty i niepogody. Nieznośnymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzmienia, chodzenie, a nawet poruszanie się bywa utrudnione. Cierpienia te powstają skutkiem nagromadzenia się kwasu moczowego w ustroju i, jeżeli nie będą racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na stałe przykują do łóżka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN“ GASECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organiźmie, wywołuje obfite wydzielanie się takowego wraz z moczem i współdziała z ustrojem w walce jego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, ischiasem, kamicą nerkową oraz złą przemianą materii.
Oryginalny „UREMOSAN“ GASECKIEGO do nabycia w aptekach.

Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne i weneryczne
Nawrot 7 tel. 128-07
przyjm. 10–12 i 5–7-ej.

DR. MED.
Niewiażski
Specj. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych.
Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjmuje od 8–1 i od 5–9.
w niedziele i święta 9–12.
ze stałemi łóżkami

Dr. S. NEUMARK
Chor. skórne, weneryczne i moczopłciowe
DIATERMOTERAPJA
(gruźlica i nowotwory skóry)
leczenie prom. Rentgena
Andrzeja 4 telef. 170-50
przyjm. od 12–2 i od 6–8.

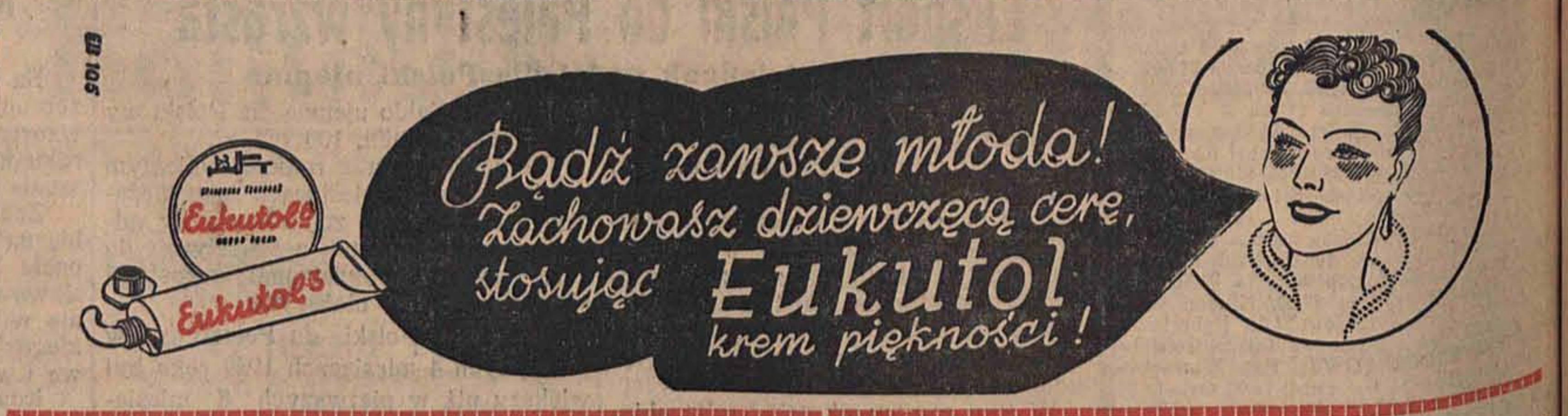
Dr. HELLER
SPEC. CHORÓB SKÓRNYCH, WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
Traugutta 8, tel. 179-89
przyjmuje od 8–11 i od 4–8
w niedziele i święta 10–1.

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8–1 i od 6–9 wiecz.
w niedz. i święta od 9–1.

Dr. Wanda Jakobson
b. psycholog Miejskiej Poradni Wychowawczej przyjmuje we wszelkich sprawach związanych z rozwojem, wychowaniem i nauczaniem dzieci i młodzieży, wyborem typu szkoły, liceum i t. p.
Badania dojrzałości do szkoły dzieci przedszkolnych.
Śródmiejska 20 II w. Wólczańska 10
Zgłoszenia 5–6 Tel. 214-36

DR. MED.
M. RUNDSZTEIN
AKUSZER-GINEKOLOG
Pomorska 7, tel. 127-84
POWRÓCIŁ.
przyjmuje od 8–10 i od 4–8 w.

Fabryka napoi gazowych
dostarcza WODĘ SODOWĄ, LEMONIADĘ, ORANŻADĘ oraz **lód**
do domów prywatnych Ceny niskie!
TEL. 190-48
R. FRIEDWALD
PIŁSUDSKIEGO 69.



„FOTOPLASTIKON“
UL. MONIUSZKI 2
wyświetla dziś i dni następnych ciekawy program p. n.
TANGANIKA i KENYA
(AFRYKA WSCHODNIA)
Fotoplastikon czynny cały dzień bez przerwy.
Wstęp 25 gr., młodz. szkol. 15 gr.

NOWOPRZEBUDOWANY PENSJONAT
BESSEROWEJ
w Kolumnie Tel. 4
Luksusowo urządzony. Centralne ogrzewanie. Woda bieżąca ciepła i zimna. Czynny cały rok.

USTROŃ. PENSJONAT komfortowy „WESOŁA“, tel. 67 p. Finkelsztajnowej. Pokoje z wodą bieżącą, ciepłą i zimną. Kuchnia wyborowa b. urozmaicona. Na żądanie dietetyczna, diabetyczna. Tarasy. 2.7.

OSTRZEŻENIE.

Ostrzega się ogół nauczycieli przed przyjmowaniem posad jakoteż przed prowadzeniem jakichkolwiek pertraktacji w sprawie posad bez porozumienia ze Związkiem.

Równocześnie podajemy do wiadomości, że Sekretariat Związku jakoteż komitety Sekcji i Szkół
1) ŚREDNICH 2) POWSZECHNYCH
3) i WYCHOWAWCZYCH PRZEDSZKOLI
przyjmują interesantów w sprawach zawodowych i pośrednictwa pracy codziennie w godz. 7-ej — 9-ej wiecz. w lokalu związku.

ZWIĄZEK ZAWODOWY NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŻYDOWSKICH, Oddział Łódzko-Pabianicki
Piłsudskiego 69, tel. 205-52.

Betonowanie, Asfaltowanie i Brukowanie Wjazdów bramowych oraz podwórz
obejmuje i wykonywuje fachowo i solidnie F-ma
„WEMA-W. MATZ“ Sp. z o. o.
Łódź, Srebrzyńska Nr. 6, telefon 205-50
F-ma egzystuje od roku 1915.

RUTYNOWANA NAUCZYCIELKA MUZYKI UDZIELA LEKCYJ GRY FORTEPIANOWEJ (moskiewskie konserwatorium) oraz francuskiego po dłuższym pobycie w Paryżu
G. HURWICZ-SZTYLLEROWA
Narutowicza 31 m. 6.

---

zioła ASMIDAR wypowiadają walkę obstrukcji

Przeczyszczające zioła „ASMIDAR“, działają skutecznie, przy obstrukcji, nadmiernej otyłości i złej przemianie materii. **Zioła „ASMIDAR“** działają również kojąco. Torebka ziół „ASMIDAR“, **w cenie 25 groszy**, do nabycia w każdej aptece i drogerii.

Lokale

KOMFORTOWY pokój, łazienka, telefon, solidnemu panu odnajmę. Dzwonić 188-96. Zawadzka 14.

DO WYNAJĘCIA pokój z niekrępującym wejściem. Wiadomość: Cegielniana 37, m. 27, lewa oficyna, parter.

POKÓJ słoneczny z balkonem do ogrodu oraz wszelkimi wygodami do oddania. Moniuszki 11, m. 19.

ŁADNY komfortowy pokój z umeblowaniem z wygodami oddam solidnemu panu. Zawadzka 17, m. 8, tel. 137-02.

LOKAL fabryczny ponad 70 m. kw. (chętnie w pobliżu fabryk) od zaraz poszukiwany. Oferty sub: „A. Z.“ do Republiki.

DO WYNAJĘCIA pokój słoneczny dla 1 lub 2 osób. Wygody. I p. Cegielniana 14, m. 36.

NIEKRĘPUJĄCY pokój słoneczny z balkonem, telefonem i wygodami do wynajęcia. Piotrkowska 55, m. 16.

BUDYNEK fabryczny, parter i 2 piętra nadający się na 3 zespoły przędzalni lub tkalni z szopami, stajnią i 4 pokojami natychmiast do wynajęcia. Tel. 190-59.

ŁAGIEWNIKI pokoje z całodziennym utrzymaniem, tel. 182-33.

CZTEROPOKOJOWE, eleganckie frontowe mieszkanie, wszelkie wygody. Narutowicza 41, gospodarz.

2-POKOJOWE mieszkanie z centralnym ogrzewaniem, z bieżącą ciepłą wodą, z łazienką i służbowym, na 3-cim piętrze w nowym domu do wynajęcia. Wiadomość na miejscu: Brzeźna nr. 8 lub tel. 158-06.

UMEBLOWANY pokój, wszelkie wygody, telefon, dla 1 osoby do wynajęcia. Śródmiejska 46, m. 6, front II p.

POKÓJ dwuokienny, frontowy z wygodami i telefonem do wynajęcia Żeromskiego 31, fr. II p., m. 8.

Kupno i sprzedaż

PŁASZCZE IMPREGNOWANE DAMSKIE, MĘSKIE w wielkim wyborze. Polecam materjały angielskie „Wola“. Ceny przystępne.
M. FAJNWAKS, Zachodnia 31, m. 22, tel. 113-46.

PÓŁCIĘŻARÓWKA Chevrolet 6 cyl. na chodzie w bardzo dobrym stanie do sprzedania. Szczegóły tel. 198-01 Łukin

TANIO II-gi gatunek najmodniejszych obrusów, ręczników, chusteczek, ścierek, pończoch. Chari, Piotrkowska 37, 3-ie wejście.

Uzdrowiska i letniska

„ZACISZE LEŚNE“ pensjonat Ady Szykier-Żołtkierowej i Stefanii Russakowej przyjmuje zamówienia. Informacje w Łodzi tel.: 275-24 i 114-15. Telefon na miejscu Poddębice 30.

JAREMCZE „Raj“ pensjonat komfortowy, prowadzony przez właścicieli. Telefon 16.

KRYNICA: Pensjonat „Nasz Dom“ — (jak dotychczas pod własnym zarządem właściciela p. Ehrlicha) już jest otwarty. Telefon Nr. 208.

Nauka i wychowanie

ANGIELSKI na warunkach przystępnych, szybko, ciekawie. Konwersacja uprzystępniona nawet dla początkujących. Fachowa siła, długoletnia praktyka w Anglii. Oferty pod „Gentleman“

Posady

POTRZEBNY pierwszorzędny fryzjer damski od zaraz. Wiadomość: Legionów 3 W. Grauzam.

ZDOLNA MANICURZYSTKA potrzebna od zaraz. Piotrkowska 4.

Rozmaite

POZOSTAWIONO teczkę lekarską w tramwaju w niedzielę. Znalazca proszony o skomunikowanie się. Hojne wynagrodzenie. Pik, Legionów 1, tel 173-47.

ZNALAZCĘ teczki bronzowej, skórzanej, która została zgubiona dnia 6 maja, w tramwaju linii 4, uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Główna 41. (m. 6)

RZETELSKA IRENA ul. Ludwiki 36 zgubiła świadectwo szkolne Szkoły powszechnej 57.

Sygnatura: Km. 443/38/II.
Spr. Robotn. Banku Spółdz. p-ko St. Nowakowskiemu.
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi 2-go rewiru Stanisław Aniserewicz, mający kancelarię w Łodzi, ul. Przejazd Nr. 40, na podstawie art. 602 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6-go czerwca 1939 roku o godz. 13-ej w Łodzi, ul. Kilińskiego Nr. 136, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Stanisława Nowakowskiego, składających się z różnych mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 750.—.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 25 maja 1939 roku.
Komornik: (—) ST. ANISEREWICZ

Sygnatura: Km. 2460/38/II.
Spr. Rob. Banku Spółdz. p-ko I. Piotrowskiemu.
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi 2-go rewiru Stanisław Aniserewicz, mający kancelarię w Łodzi, ul. Przejazd Nr. 40, na podstawie art. 602 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6-go czerwca 1939 roku o godz. 13-ej w Łodzi, ul. Rokicińska Nr. 10/12, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Ignacego Piotrowskiego, składających się z 25 kg. lakieru różnych kolorów i gatunków, oszacowanych na łączną sumę zł. 1040.—.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 25 maja 1939 roku.
Komornik: (—) ST. ANISEREWICZ

Sygnatura: Km. 994/39/II.
Spr. R. Litmanowicza p-ko Sz. Altmanowi.
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi 2-go rewiru Stanisław Aniserewicz, mający kancelarię w Łodzi, ul. Przejazd Nr. 40, na podstawie art. 602 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 5-go czerwca 1939 roku o godz. 12-ej w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 220, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Szeftela Altmana, składających się z różnych mebli, 2 obrusów, firanek, 2 lichtarzy, tacy plater, serwisu do kawy, ubrania męskiego, dywanu i 2 lamp, oszacowanych na łączną sumę zł. 1033.
Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 25 maja 1939 roku.
Komornik: (—) ST. ANISEREWICZ

SZYJĘ WYKWINTNIE BIELIZNĘ MĘSKĄ
po cenach bardzo niskich.
Przyjmuję również wszelkie reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76 m. 16, III p.

DROBNE ogłoszenia w „Republice“ są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron lub sfer. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki“.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika“: 68-145 i 600-636.

PRENUMERATA „REPUBLIKI“
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika“ i „Express“ w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I. konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. × 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Glück, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki“ — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama“ — Edmund Bartoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Łosiew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.
WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp. — Odbito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49 i 64.